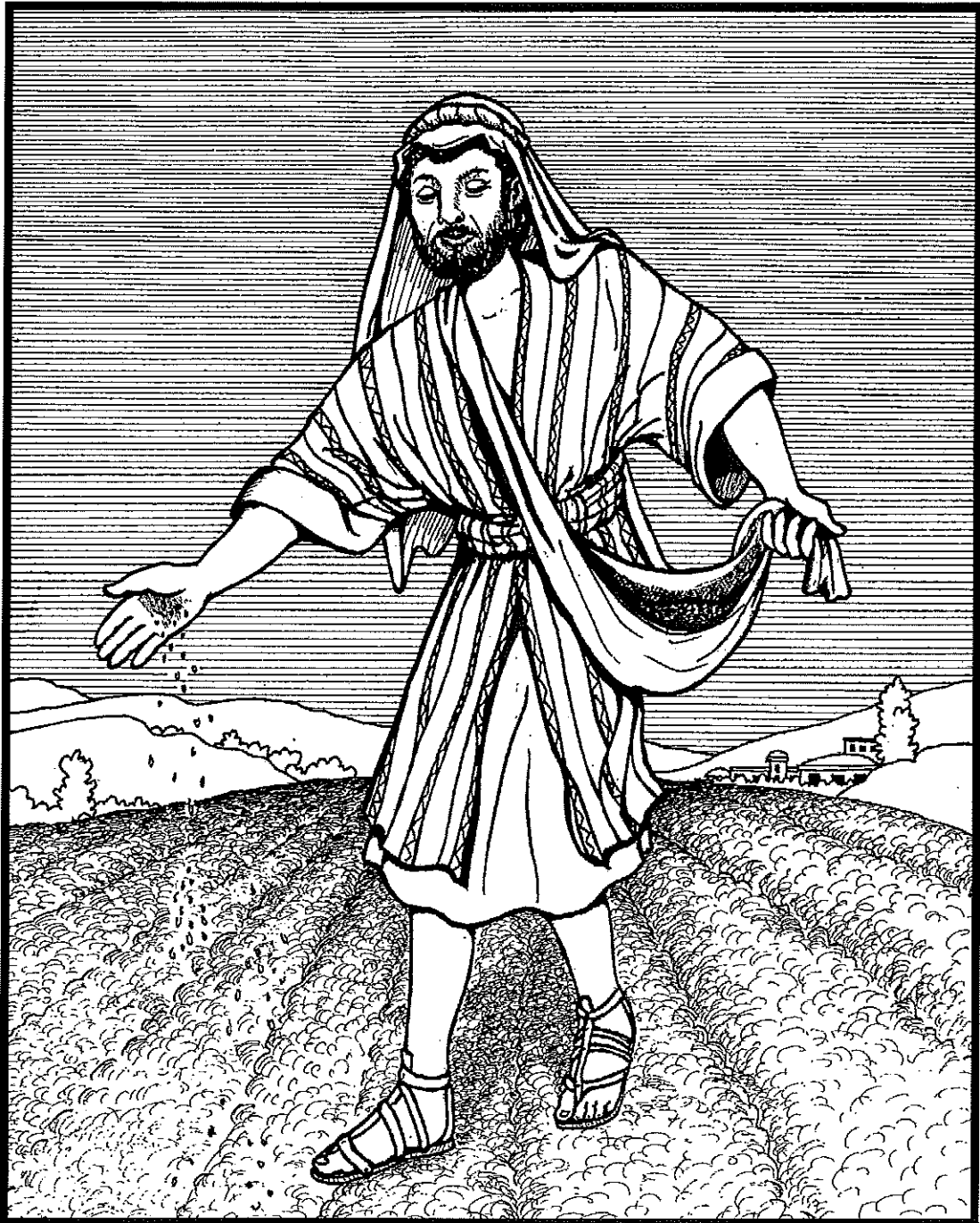

ELKE DAG MET GODS WOORD

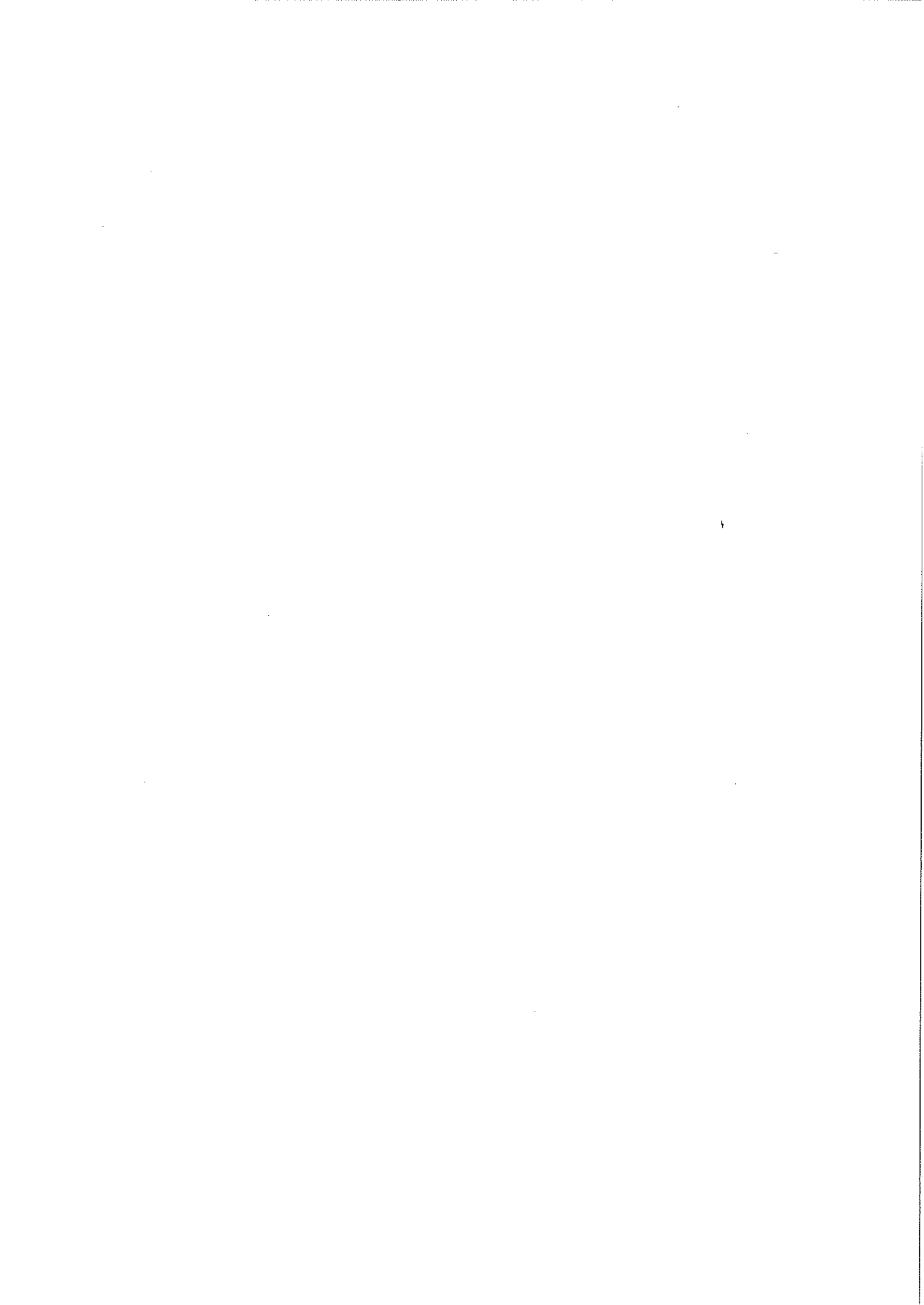

**Werkwijzer voor
kleuters en kinderen 7**

INHOUD

VERANTWOORDING	5
A. 'ALGEMENE DOELSTELLING.....	5
B. CONCRETE DOELSTELLINGEN	5
C. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN	6
D. ALGEMEENHEDEN	6
1. Samenstelling en opzet	6
2. Gebruik	6
3. Naamgeving	6
E. WEGWIJS IN DE WERKWIJZER.....	6
I. Informatie - uitleg - vorming.....	6
II. Voorbereiding	7
A. Doel	7
B. Werkboekje	7
C. Materiaal	7
D. Vertelling	8
E. Adviezen.....	8
III. Programma.....	8
Algemeen.....	8
A. Opening	8
B. Lesbehandeling	9
C. Sluiting.....	9
F. WERKWIJZER VII - LEVEN EN LEER VAN JEZUS (1)	
1. Jezus helpt met de bruiloft	11
2. Jezus geneest veel zieken.....	19
3. Jezus geneest een melaatse man	26
4. praat jij ook met God?	34
5. wees niet bezorgd.....	42
6. bouw je huis op de rots	50
7. Jezus redt zijn leerlingen	58
8. zij breken het dak open	66
9. één woord is al genoeg	74
10. veel spijt en veel liefde	82
11. zaad moet vrucht geven	90
12. Jezus vertelt verhalen.....	98
13. zoek de schat van God	106

VERANTWOORDING

Het **Kleuter- en Kinderwerkboekje bij de Bijbel** en de bijbehorende "**Werkwijzer**" horen thuis in een omvangrijk geheel van lesmateriaal voor Peuters (0-3 jaar), Kleuters en Kinderen (4-7/8 jaar), Junioren (8-11 jaar), Tieners (12-14 jaar) en Jongeren (15-18 jaar). Dit lesmateriaal is momenteel in gebruik in Nederland, België, Frankrijk, Frans Zwitserland, De Nederlandse en Franse Antillen, Suriname, Frans-Guyana, de Seychellen, Tahiti, Nieuw-Caledonië, La Réunion, en Frans-Canada.

Het Kleuter- en Kindermateriaal komt tot stand op initiatief van het Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten van de Nederlandse Unie in samenwerking met de Frans-Belgische Unie. Als verantwoordelijken bezitten zij dan ook het copyright van deze serie.

Ieder kwartaal verschijnt er een **Werkboekje** met een bijhorende **Werkwijzer**. Zij kunnen worden besteld op het **Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie**, Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide (Nederland), tel. 030-6939375 (00-31 306939375 vanuit België) of Fax 030-6915838 (00 - 31 306915838 vanuit België).

Aan dit 7e nummer hebben hoofdzakelijk hun medewerking verleend:

auteurs:	Rudy Van Moere, Edith Mulder, Agnes Peroti en Netty Weyenberg
illustratoren:	Margé van Os, Frank Schuitevoerder
vormgeving:	Aad Berger, Hans Booij en Cornelis Koffeman
redactiesecretaresse:	Jane van Bostelen
redactie:	Jane van Bostelen, Rudy Van Moere
hoofredactie:	Rudy Van Moere
eindredactie:	Thijs de Reus en Bernard Sauvagnat

De bijbels-theologische doelstelling voor het geheel van het lesmateriaal treft u hieronder aan. Daarna krijgt u de didactisch-pedagogische doelstelling onder ogen zoals die geldt voor het werken met Kleuters en Kinderen. De pedagogische benadering is geïnspireerd door de opvoedingsfilosofie en de bijbelse principes van E.G. White in haar boek 'Karaktervorming'.

A. ALGEMENE DOELSTELLING

Het **koningschap Gods** naderbij brengen voor zover dat binnen de mogelijkheid van de mens ligt. Het gaat wezenlijk om **bevrijding en herstel**. **Bevrijding** van angst, twijfel, egoïsme, innerlijke spanningen, negatief denken en handelen, frustraties en complexen in de ervaringen van het individu door een helpen zoeken en vinden van God en zijn liefde d.m.v. Gods Woord met het oog op werkelijke bekering in Jezus Christus. Wanneer die fase is bereikt, treedt het **herstel** van de mens als Gods beeld in werking, Gods leiding is daarbij nodig en wordt gevonden in de Schrift, die de idealen en de wegen aangeeft.

De positieve ontplooiing van de mens staat daarin centraal. Hij zal dan als volwaardig schepsel zijn verantwoordelijkheid moeten leren kennen en dragen t.a.v. de aan hem gegeven natuur, planten- en dierenwereld en leven in de mensengemeenschap. Liefde voor God, mens, dier en natuur zijn daar de exponenten van en door **zijn volledige inzet** en het **putten uit de kracht van God**, zal hij als een partner van God in deze wereld komen te staan.

Gods Woord zal in beide fasen van bevrijding en herstel de bron van inspiratie en onderwijs dienen te zijn, zodat het richting geeft, en de motivatie en de wilskracht stimuleert. Israëls heilsgeschiedenis zal als illustratie functioneren, de mens Jezus als middel, omdat Hij het volmaakte beeld Gods is.

B. CONCRETE DOELSTELLINGEN

1. het zoeken en vinden van God en zijn liefde aan de hand van zijn Woord
2. het dagelijks bestuderen van de Bijbel als bron van menselijk geluk
3. het zoeken van werkelijke bekering in Jezus Christus
4. het herstellen van de mens als beeld Gods
5. partner van God worden in deze wereld
6. de mens Jezus als volmaakt beeld Gods leren kennen
7. getuigen van de komst van de komende wereld

C. SPECIFIEKE DOELSTELLINGEN

Het lesmateriaal Kleuters (4 en 5 jaar) en Kinderen (6 en 7 jaar) beoogt hen op een eenvoudige wijze in aanraking te brengen met een aantal fundamentele gegevens uit de algemene doelstelling van dit lessenproject. Het tracht op het dagelijkse leven van deze kleuters/kinderen in te spelen en roept de leid(st)er op daaraan mee te werken door aandacht te besteden aan hoofd (verstand), hart (gevoel) en hand (praktijk).

Met liedjes, verhaaltjes, spelletjes, kringgesprekjes en illustratiemateriaal worden zij geholpen in het uiten van hun gevoelens, het onder woorden brengen van ervaringen, het formuleren van situaties, het bevorderen van spontaniteit en het deelnemen aan het groepsgebeuren.

De lesprogramma's en het Werkboekje zijn er op gericht enerzijds allerlei vaardigheden bij te brengen zoals bijbellezen, leerteksten kennen, onderscheiden en analyseren van problemen.

Anderzijds beogen zij de Kleuters van 4 en 5 jaar kennis te laten maken met Gods vaderlijke voor mens, plant en dier met Jezus als voorbeeld en helper van mensen. Zij moeten de Kleuters helpen inzicht te krijgen in goed en kwaad, waarbij het goede centraal staat.

Voor de Kinderen van 6 en 7 jaar ligt de nadruk op het doen van het goede, waarbij Gods vaderschap en Jezus als de gehoorzame zoon en uitvoerder van het goede als inspiratiebronnen dienen.

Onontbeerlijk bij dit alles is dat zij worden aangespoord tot het dagelijks bezig zijn met de waar gebeurde bijbelse verhalen, hoe klein de kleuters/kinderen ook zijn. Deze verhalen worden op hun niveau aangereikt middels hun Werkboekje. Zo wordt er een goede basis gelegd voor het groepsgebeuren op sabbat in de kerk.

D. ALGEMEENHEDEN

1. Opzet

De serie van twaalf Werkboekjes en twaalf Werkwijzers behandelt de **bijbelverhalen van het Oude en het Nieuwe Testament** in chronologische volgorde. Daar het om een driejarige leergang gaat, is het onmogelijk rekening te houden met de kerkelijke kalender.

2. Gebruik

Elke **Werkwijzer** bestaat uit 13 volledige programma's die dienen als suggestie voor het werken met kleuters/kinderen op sabbatochtend in de kerk. De leid(st)er kan uiteraard zoveel als hij/zij zelf wil, toepassen, ombuigen of verder uitwerken om het programma tot een zegen voor de kleuters/kinderen te maken.

3. Naamgeving

In het algemeen worden de termen **Kleuters en Kinderen** (beide met hoofdletters) gebruikt om specifiek te verwijzen naar de twee leeftijdsgroepen van 4 en 5 jaar en van 6 en 7 jaar. Als de term '**kleuters/kinderen**' wordt gebruikt (zonder hoofdletters) dan wordt de hele groep van 4 tot en met 7 jaar aangeduid.

E. WEGWIJS IN DE WERKWIJZER

Elke les in de Werkwijzer bestaat uit drie delen:

- I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING
- II. VOORBEREIDING
- III. PROGRAMMA

Hieronder volgen deze delen met een woord uitleg over hun doel en hun nut.

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De beste leerkrachten in de kindersabbatschool zijn mensen die zelf blijven leren. Als leid(st)er van de kleuters/kinderen kan zij niet deelnemen aan de gesprekken rond de Bijbel in de sabbatschool voor volwassenen. Om dit te ondervangen, biedt elke les in de Werkwijzer een bijbelstudie waardoor de leid(st)er zich kan informeren en uitleg krijgen over de bijbelverhalen. Deze studies helpen te groeien in de kennis van de Heilige Schrift en vaardigheden aan te leren om teksten te analyseren, te begrijpen en toe te passen. De ervaring van een tiental jaren wijst uit dat deze rubriek steeds gretig wordt bestudeerd. Dat maakt dat de leid(st)er met veel meer plezier en inzicht aan de voorbereiding en de lesbehandeling werkt. Deze informatie is uiteraard niet voor de kleuters/kinderen bestemd en de kennis ervan dient niet verwerkt te worden in de lesbehandeling. Dat is vooral om fouten bij het vertellen te voorkomen.

II. VOORBEREIDING

A. Doel

Het doel van de les wordt steeds in een vaste formule verwoord. Bij de lesbehandeling gaat het er eerst om dat de kleuters/kinderen het verhaal **leren kennen**, dan **leren begrijpen** om hen uiteindelijk te helpen met het **leren toepassen** ervan in hun dagelijks leven.

B. Werkboekje

Elke kleuter/kind heeft tijdens de week samen met zijn/haar ouders het desbetreffende lesje en werkje gemaakt. Voor de Kleuters (4-5 jaar) staan er **verhaaltjes** in over hun dagelijks leventje die qua thema overeenkomen met de bijbelverhalen die op sabbatmorgen worden behandeld. Zo leren zij de belangrijkste begrippen uit de bijbelverhalen te begrijpen.

De Kinderen (6-7 jaar) leren de **bijbelverhalen** kennen door de leesstukjes en de oefeningetjes.

Door elke sabbatmorgen tijdens de **bespreking** terug te grijpen op wat de kleuters/kinderen in de voorbije week in het Werkboekje hebben gedaan, worden zij extra gestimuleerd tot het maken van hun lesje en werkje. Beiden dienen zij naar de kerk te worden meegenomen.

De leid(st)er maakt zelf ook de lesjes en de werkjes en toont ze aan de kleuters/kinderen. Tijdens die bespreking bewondert zij/hij de door hen ingevulde en ingekleurde Werkboekjes en gemaakte werkjes en moedigt hen aan. Neem de taak van de ouders niet over door de werkjes uit het werkboekje tijdens het programma te laten maken!

C. Materiaal

1. Indeling

De Werkwijzer vermeldt elke week het te gebruiken materiaal per programmaonderdeel. Als men aan het begin van elk kwartaal bij alle lessen deze rubriek raadpleegt, dan kan het materiaal op tijd worden aangeschaft en voorbereid.

De meeste informatie, die een mens goed onthoudt, heeft een visueel karakter. Daarom wordt er veelvuldig gebruik gemaakt van een viltsetmateriaal, een zandbak en de in de Werkwijzer voorhanden zijnde illustraties, werkjes, kleurplaten en leertekstcirkels:

a. de illustraties en de grote leertekstcirkels worden door u ingekleurd, op karton aangebracht en het liefst geplastificeerd. Dit aanschouwelijk materiaal kan verschillende jaren dienen en voor andere activiteiten (spelletjes, quiz, memory, ...) worden gebruikt.

b. de illustraties kunnen als kleurplaat worden uitgedeeld.

c. de van tevoren door u uitgeknipte, en al dan niet ingekleurde leertekstcirkels worden op sabbatmorgen aan de kleuters/kinderen uitgedeeld en door hen met lijm in het Werkboekje op de lege cirkel bij donderdag geplakt. Alle illustraties, werkjes en cirkels kunnen door fotokopiëren worden vermenigvuldigd, zodat de Werkwijzer onaangetast blijft. Ter voorbereiding van dit visuele materiaal kunt u de hulp in roepen van welwillende jongeren en ouderen in de kerk.

Bij de vermelding van het vilmateriaal wordt verwezen naar Bijbel in Vilt uitgave 1980! en daarna worden de benodigde achtergronden en figuren tussen haakjes vermeld. Mocht u niet in het bezit zijn van uitgave 1980 dan kunt u toch uitgaan van de vermeldingen tussen haakjes omdat deze nummers voor alle sets gelijk zijn.

2. Liedjes

De Werkwijzer verwijst naar de volgende liedjesboeken :

Elly en Rikkert, Timothëus Kinderliedjes, Alles wordt Nieuw, Zing, Bijbelse Liedjes voor Kleuters en Sabbatliedjes voor Peuters en Kleuters I. De liedjes uit deze laatste zijn ook op cassette verkrijgbaar om de leid(st)er te helpen met het aanleren van de liedjes. Het laatste boekje en de cassette zijn te bestellen bij bovengenoemd Secretariaat. Alle eerder genoemde liedjesboeken zijn in Evangelische boekhandels te koop. Tijdens het kwartaal wordt steeds hetzelfde openingslied en zondingslied gezongen. Elke week wordt er in drie keer een nieuw lied aangeleerd dat bij het bijbelverhaal past. De week erna wordt het nog eens gezongen bij de terugblik.

D. Vertelling

Vertellen is een kunst die kan worden aangeleerd. Een aantal nuttige wenken worden gegeven ter verbetering van de kwaliteit van de vertelling. Sommige zijn algemeen van aard, andere hebben specifiek met het bijbelverhaal te maken. Zo worden er bij het vertellen aan deze leeftijdsgroep sommige aspecten beter achterwege gelaten, omdat de kleuters/kinderen er gezien hun godsdienst-psychologische ontwikkeling nog niet rijp voor zijn.

E. Adviezen

Er worden enkele nuttige tips gegeven over het klaarmaken van het lokaal, de tijdsindeling en het voorbereiden en klaarleggen van het materiaal.

III. PROGRAMMA

ALGEMEEN

Het programma bestaat uit onderstaande delen. Deel uw tijd goed in zodat alle belangrijke onderdelen aan bod komen. In de Nederlandse kerken duurt het kindersabbatschoolprogramma maximaal 60 minuten, terwijl de kerken in andere landen er 75 minuten voor uittrekken. Eerstgenoemden zitten dus iets krapper in de tijd en zullen deze zeer efficiënt moeten gebruiken.

A. OPENING (10 min.)

1. welkom
2. liedje
3. gebed
4. zending: a. verhaal
 b. collecte en liedje

B. LESBEHANDELING (45 - 60 min.)

1. terugblik : a. kringgesprek
 : b. liedje
2. inleiding : a. vertelling
 : b. liedje
3. bijbelverhaal : vertelling
4. bespreking : a. werkboekje
 : b. leertekst
 : c. liedje
5. toepassing

C. SLUITING (5 min.)

1. liedje
2. gebed
3. afscheid

De aangegeven tijdsduur is bedoeld als richtlijn om een goede verdeling te krijgen van het lesprogramma. Probeer deze tijden aan te houden om niet in tijdnood te raken.

A. OPENING

De leid(st)er is ruim op tijd aanwezig om de vroegkomertjes op te vangen en om de kleuters/kinderen aan het begin van het programma te verwelkomen. De bezoektjes krijgen een welkomstkaart die door de leid(st)er is klaargemaakt (zie aan het eind van dit voorwoord). Er wordt het hele kwartaal met hetzelfde liedje begonnen. Kleuters/kinderen houden immers van herkenning en herhaling. Daarna wordt er door de leid(st)er een gebed uitgesproken met alle kleuters/kinderen in een kring (op de knieën).

Het zendingsverhaal wordt op een levendige manier verteld aan de hand van de bundel zendingsberichten van het desbetreffende kwartaal. Deze kan op bovengenoemd Secretariaat worden besteld. Tijdens het ophalen van het collectegeld met een zendingsboot, vliegtuig, ... wordt een liedje gezongen. Het voorwerp voor de collecte en het liedje blijven het hele kwartaal hetzelfde.

B. LESBEHANDELING

1. Terugblik

Herhaling is één van de beste middelen om het geheugen te voeden. Daarom wordt het nieuwe bijbelverhaal voorafgaan door een korte herhaling van het bijbelverhaal van de voorbije week. Deze herhaling bestaat steeds uit een kringgesprek (met vraag en antwoord) over twee momenten uit het vorige bijbelverhaal met drie illustraties uit het Werkboekje en de leertekst die de kern ervan weergeeft. Deze vergrootte illustraties en de leertekstcirkel vindt u in de Werkwijzer.

2. Inleiding

In elke les wordt het bijbelverhaal systematisch ingeleid met een levendig verhaaltje over Freddy en Betty. Het bepaalt de kleuters/kinderen bij een gebeurtenis uit het dagelijkse leven, die aansluit bij het bijbelverhaal dat zich vele duizenden jaren geleden heeft afgespeeld. Zo wordt op een prettige manier de stap van het hier en nu, naar het daar en toen voor de kleuters/kinderen gemaakt.

3. Bijbelverhaal

Het bijbelverhaal wordt zo getrouw mogelijk naverteld. Hier en daar worden bepaalde onderdelen minder benadrukt of weggelaten omdat zij nog niet geschikt zijn voor de belevingswereld van de kleuters/kinderen. Het verhaal is steeds in vijf paragrafen uitgeschreven, die uiteraard niet worden voorgelezen, maar naverteld. U kunt het woordelijk instuderen, maar het verdient de voorkeur dat u uw eigen woorden gebruikt. Lees niet voor uit één of andere kinderbijbel. Niet alle kinderbijbels zijn van een goede kwaliteit en de inhoud en presentatie van sommige kinderbijbels stroken niet altijd met de bijbelse, opvoedkundige en geestelijke principes die in dit lesmateriaal worden nagestreefd.

Het leukste is om alle Werkboekjes en hun werkjes, die de kleuters/kinderen elke week hebben gemaakt, te bewaren, zodat u aan het eind van het kwartaal een tentoonstelling kunt houden. Vergeet niet de ouders en de gemeenteleden hiervan tijdig op de hoogte te brengen.

4. Bespreking

a. werkboekje

Het is belangrijk om te toetsen of de kleuters/kinderen het bijbelverhaal goed begrepen hebben, daarom wordt de inhoud van het Werkboekje besproken. Tijdens het bijbelverhaal hebben zij moeten luisteren, nu is het hun beurt om te praten. Dit gebeurt door het beantwoorden van vraagjes, die de leid(st)er stelt aan de hand van de plaatjes met de bijbeltaferelen en de oefeningetjes.

De Kleuters die tijdens de week bezig waren met de verhaaltjes uit hun leefwereldje vertellen nu wat zij zien op de plaatjes van de bijbeltaferelen. De Kinderen lezen de door hen opgeschreven antwoorden en oplossingen op. Wat niet duidelijk was, legt de leid(st)er dan uit.

b. leertekst

De leertekst is een beknopte samenvatting van het bijbelverhaal en het doel van de les wordt door de leerstekcirkel gevisualiseerd. Het leergesprek mondt uit in het voorlezen van de leertekst in de Bijbel. De kleuters/kinderen zeggen dan hun leertekst om de beurt op. Zij krijgen elk een al dan niet ingekleurde kleine leertekstcirkel die zij ter plaatse in het Werkboek plakken.

5. Toepassing

Het bijbelverhaal dient te worden verwerkt en toegepast in het hier en nu. Omdat er al veel verteld is, krijgt de toepassing een creatief karakter d.m.v. een rollenspel, een spelletje, kleuren, knippen, knutselen, zingen, dansen, ... Bij sommige van die activiteiten is een gesprek nodig, waarbij de kleuters/kinderen zoveel mogelijk aan het woord komen. De leid(st)er beperkt zich tot het geven van instructies en het stellen van vragen.

C. SLUITING

Het programma wordt afgesloten met een liedje en een door de leid(st)er hardop uitgesproken gebed. Daarna wordt afscheid genomen.

**Wees zelf enthousiast. Uw Kleuters en uw Kinderen worden erdoor aangestoken!
Wij wensen u veel succes!**

1. Jezus helpt met de bruiloft

JOHANNES 2:1-11

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

1. een bruiloft is steeds een feestelijke aan gelegenheid. Meestal is iedereen blij om op zo'n feest te worden uitgenodigd. In dit geval zijn het Jezus en zijn leerlingen. Niets in de tekst wijst erop dat de bruid en bruidegom familie van Jezus zijn. Toch zou dit kunnen, want zijn moeder en broers zijn ook van de partij, maar het hoeft niet. Bij bruiloften in het Oude Midden Oosten werd een groot deel van de gemeenschap uitgenodigd. Zelfs wanneer de gezinnen in kwestie niet vermogend waren, werd toch zoveel mogelijk volk gevraagd.
2. een bruiloft in het Oude Israël duurde doorgaans zeven dagen. Het kon ook langer of korter duren. De bruiloft begon op de derde dag. Omdat in het Hebreeuws (ook nu nog in het modern Hebreeuws) de dagen van de week geen namen hebben op de sabbat na, spreekt men van de eerste dag, de tweede dag en de derde dag, enz. De derde dag is dus gewoon de dinsdag!

In joodse kringen was en is de dinsdag de gebruikelijke dag voor het sluiten van een huwelijk. In wat sjiekere kringen wil het nog wel eens voorvallen, dat het de vijfde dag is, maar bij het gewone volk is dat niet zo.

Men deed en doet dit op die dag omdat op de derde dag van de schepping God tweemaal zegt: "en zie het was goed", waarop men dit toepaste op het huwelijk met het ene "het was goed" wordt er op de bruidegom gewezen, het tweede "het was goed" op de bruid. Zo werd de derde dag, de dag van het dubbele "het was goed".

3. Het probleem dat zich voordoet (vers 3), is niet gering. Zonder wijn kan het feest niet verder gaan. Jezus zorgt er dus voor dat de feestvreugde blijft en het feest niet vroegtijdig tot een einde komt.

De inmenging van Maria wordt op verschillende wijzen uitgelegd. Wil men Jezus' uitspraak aan haar adres op juiste waarde inschatten, dan dient men deze wijze van spreken ("wat heb ik met u te maken") in het licht van een aantal andere bijbelse gebeurtenissen te zien:

1. Jefta zegt dit in zijn vijandige uitdaging aan de koning van de Ammonieten (Richteren 11:12).
2. David zegt het tegen de zonen van Zeruja om duidelijk te maken dat hij het niet eens is met hun advies (2 Samuël 16:10).
3. De vrouw van Sarepta zegt het tegen Elia, toen haar zoon gestorven was en zij zich afvraagt waarom haar dit is overkomen, terwijl ze toch erg goed voor de man Gods had gezorgd. (1 Koningen 17:18)
4. Elia gebruikt dezelfde uitdrukking tegen de koning van Israël om hem duidelijk te maken dat hij niets met hem te maken wil hebben (2 Koningen 3:13).
5. De farao zegt dit tot koning Josia, omdat hij niet met hem wil vechten. Zijn veldtocht is tegen een andere koning gericht (2 Kronieken 35:21).
6. Verder vindt men in het Nieuwe Testament deze uitdrukking in Marcus 5:7. De man met de onreine geest gebruikt het om Jezus te overtuigen, dat hij hem met rust moet laten.

Al met al dienen we dit "wat heb ik met u te maken?" op te vatten als een opmerking die een verwijt veronderstelt. In het geval van Maria wil Jezus haar duidelijk maken, dat zij dit aan hem moet overlaten en dat zij zich niet moet inlaten met dingen, die haar zaken niet zijn. Maria moet het niet hebben begrepen, want ze richt zich toch nog tot de bedienden in deze aan gelegenheid. Voor Jezus ging het om een verschil van mening. Het gebruik van het woordje "vrouw" waarmee hij zijn moeder aanspreekt, moet dan niet als een onvriendelijk gebaar van Jezus worden opgevat,

maar als een aanduiding dat zij haar moederlijk gezag niet meer ten aanzien van hem mag gebruiken.

4. "Mijn uur is nog niet gekomen" betekent in de eerste plaats dat Jezus van oordeel is dat het moment van ingrijpen in deze zaak nog niet is aangebroken. Hij zal zélf wel bepalen op welk ogenblik hij zal handelen. Maar het is wel duidelijk dat de evangelist er meer achter heeft gezocht!

Deze uitdrukking van Jezus vinden we meermalen in diens mond met betrekking tot zijn openlijke verschijning als messias en het ogenblik van zijn dood. Jezus wil ermee zeggen dat het nog niet zover is dat het volk van zijn messias-schap moet afweten.

5. De reinheidsvaten verraden welk soort mensen het feest hebben georganiseerd. We hebben te doen met joden die de wet trouw onderhouden! Zij hebben de middelen in huis om de voorgeschreven gebruiken in de tora van Mozes toe te passen. De vaten moeten van Jezus met water worden gevuld. Dat is een niet onaanzienlijke hoeveelheid: ongeveer 600 l. Elk vat heeft de inhoud van twee à drie metreten. Eén metreet meet ongeveer 38 tot 40 liter.
6. Het maken van de wijn door Jezus heeft menig geheelonthouder perplex doen staan. Toch dienen ook hier weer de juiste gegevens opheldering te brengen.

De kwalifikaties van **goed** en **minder goed** in de tekst komen niet overeen met wat men er nu van vindt. Een Romeins schrijver uit de tijd van Jezus, Plinius de Oudere, heeft in zijn boeken (*Historial Naturalae* IV, 13) geschreven dat goede wijn in Palestina, de wijn is, die geen alcohol bevat, maar het verse produkt is van de wijnstok (dus druivensap). Het is veel verstandiger af te gaan op de vaststelling van iemand, die Palestina in Jezus' tijd heeft bezocht, dan op de speculatieve meningen van menig geleerde. Jezus zet dus alles op zijn kop. Gaf men gewoonlijk aan het begin van het feest de goede wijn (druivensap) omdat het nog niet was gegist, dan was men verplicht naargelang het feest vorderde, oudere wijn te schenken. Jezus draait hier de zaken om en vergroot en verlengt de feestvreugde van de aanwezigen.

Dat is niet het enige resultaat van Jezus' ingrijpen. Dit wonder is voldoende voor de leerlingen **om in hem te geloven**, (= hun vertrouwen in hem te stellen). De tekst leert de lezer dat dit het eerste **teken** van Jezus is. Met "teken" wil hij zeggen: een daad of een gebeuren, dat geloof opwekt. Dat gebeurde dan ook bij de leerlingen. Door deze daad openbaart (= ontbloot) Jezus zijn heerlijkheid, glorie en majesteitelijkheid. Was niet net daarvoor in de tekst gezegd, dat hij de "Koning van Israël" was? Voor de overige gasten schijnt het nog niet door te dringen. De leerlingen echter krijgen het inzicht dat ze te maken hebben met iemand van het kaliber van Elisa (zie diens veelvuldige wonderen!)

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je moet doen wat Jezus zegt.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden
zo nee, ja, ja, nee
ma lekkere dingen tekenen.
di tot de rand
wo wat hij u ook zegt, doe dat.
do wijn is sap van druiven
vr 1. Jezus is op een bruiloft
2. het feest is nog lang niet voorbij,
maar de wijn is op.
3. Jezus maakte van water wijn.
2. leertekst
Johannes 2:5 - "wat hij u ook zegt, doe dat".

C. MATERIAAL

1. terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.1.3, 7.1.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (6.13.1).
2. inleiding
foto van een bruiloft
3. bijbelverhaal
trouwkaart, trouwfoto's uit eigen archief of tijdschriften.
zes glazen, kan met water,
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S7, S13, figuren: 1, 3, 12, 63, 88, 89, 94, 202, 260.
4. bespreking
werkboekje les 1, ingekleurde leertekstcirkel.(7.1.1) voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel, (7.1.2) Bijbel, lijm.
5. toepassing
plaatjes of foto's over iemand die geholpen wordt, gedichtje voor elk kind.
tekenblaadjes, kleurpotloden/viltstiften
6. liedjes
Alles Wordt Nieuw I nr. 18
Bijbelse Liedjes voor kleuters, nr. 21
Elly en Rikkert II, nr.12
Sabbatliedjes I, nr. 29

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. het verhaal van deze week is een blij verhaal. Bruiloftsfeesten hebben een vrolijk karakter. In de inleiding laten we Freddy en Betty zich op een bruiloft voor bereiden om zodoende het bijbelverhaal in te leiden.
3. laat zoveel mogelijk verschillende bruidsparen zien. Daarmee voorkom je zo'n ideaalbeeld van een bruid die altijd jong en knap is en een bruidegom die altijd sterk, knap en (liefst) rijk is!
4. in het verhaal hebben we gewoon het woord 'wijn' aangehouden. In het betreffende gedeelte staat, dat men in Israël een soort wijn drinkt op bruiloftsfeesten. De kleuters/kinderen zullen hierover waarschijnlijk verder geen vragen stellen.
5. leg in het verhaal de nadruk op het gevolg van Jezus' handelen: geluk en blijdschap brengen bij de mensen op het feest.
6. bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis tot dat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
2. stel voor uzelf een strak tijdschema op of volg het voorgesteldse schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
alle staan rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”.

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Vader die in de hemel woont, wij zijn blij dat wij vandaag in de Sabbatschool zijn. Met elkaar gaan wij liedjes zingen om u te eren. We gaan met elkaar praten over een verhaal in de Bijbel. Help ons veel te leren uit de les over de bruiloft en hoe we anderen kunnen helpen. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop.

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: in de synagoge Nazaret

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- waar zijn de mensen op dit plaatje (7.1.3)?
- welke dag is het vandaag?
- gaan de mensen altijd op sabbat naar de synagoge?
- gaan wij ook elke sabbat naar de kerk?
- waarom gaan wij naar de kerk?
- wat is een boekrol?
- aan wie geeft de overste de boekrol?

- wat doet Jezus op dit plaatje (7.1.4)?
- uit welk boek leest hij voor?
- luisteren de mensen goed?
- wat vertelt hij over de Messias?
- wie is de Messias?
- vinden de mensen dat Jezus de Bijbel goed kan uitleggen?

kijk naar de leertekstcirkel. (6.13.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“twaalf discipelen”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.1.3, 7.1.4 en 6.13.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Bijbelse liedjes voor kleuters, nr. 21

2. inleiding: de bruiloft

a. vertelling

“Tante Ria gaat trouwen. En ze vroeg of jullie bruidsjongen en bruidsmisje willen zijn,” zegt moeder. Moeder kijkt Freddy en Betty aan. Bruidsjongen? Freddy schrikt. Moet hij dan zo’n pak aan? En een hoge hoed op? En met wie moet hij dan trouwen? Hij wil helemaal niet trouwen. Freddy rent van schrik de kamer uit. Als hij bovenaan de trap staat, roept hij: “Nee, ik trouw niet!” Vader, moeder en Betty schieten in de lach. “Nee Freddy,” roept vader, “jij gaat ook niet trouwen. Een bruidsmisje en bruidsjonker mogen de jurk van de bruid helpen dragen. En ze strooien bloemen.” “Leuk,” vindt Betty. Maar Freddy wil er nog over nadenken. Wil hij wel bloemen strooien?

b. liedje

“het lied van de bruiloft te Kana”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

foto van een bruiloft

kringgesprek:

- wat doet een bruidsjongen/ misje?

- wat vindt Freddy ervan?

Het bijbelverhaal gaat over een bijzondere bruiloft.

liedjesboek:

Alles Wordt Nieuw I, nr. 18

3. bijbelverhaal: de bruiloft te Kana

a. Jezus, twee leerlingen en Maria worden uitgenodigd op een bruiloft

Er is een groot feest in het dorpje Kana! Er gaan twee mensen trouwen. De familie van het bruidspaar geeft een groot feest. Maria, de moeder van Jezus, mag op het feest komen. Ook Jezus en twee leerlingen zijn op het feest uitgenodigd.

Als mensen trouwen zijn ze blij en vrolijk. Iedereen wil graag, dat de bruid en de bruidegom gelukkig met elkaar worden!

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:*

*trouwkaart, trouwfoto's uit eigen archief en/of tijdschriften
activiteit:
allen bekijken samen de trouwkaart en foto's, de kleuters/kinderen vertellen iets over wat ze zien op het materiaal.*

b. de wijn is op!

Op een feest moet altijd genoeg te drinken zijn. In het land Israël drinken ze vaak wijn op bruiloftsfeesten. Plotseling merkt Maria, de moeder van Jezus, dat er nog maar weinig wijn is. Hoe moet dat nu? Straks hebben de gasten niets meer te drinken. Wat zullen de gasten dan denken?

*materiaal:
zes lege glazen en een lege kan.*

c. Jezus en zijn moeder

Maria vindt het zo erg voor de bruid en de bruidegom. Ze wil hen helpen. Maar hoe? Ze kan toch niet even naar de winkel gaan om een heleboel wijn te kopen? Nee, zij kan hen niet helpen, maar misschien weet Jezus wel raad. Ze gaat naar Jezus toe en zegt tegen hem: "Ze hebben geen wijn." Daarna gaat Maria weg. Zij vertrouwt erop, dat Jezus wel zal helpen.

*materiaal:
B.I.V. 84b, zonder 89 en 260.
(S7, S13, 1, 94, 202)*

d. de zes watervaten

Maria gaat naar de mensen die voor het drinken zorgen. Ze zegt tegen hen, dat ze goed moeten luisteren naar alles wat Jezus tegen hen zegt. Ze moeten gewoon doen wat hij zegt. Na een tijdje komt Jezus naar hen toe. Er staan zes watervaten van steen. Jezus zegt tegen hen, dat ze die met water moeten vullen. Ze doen precies wat hij zegt. Al gauw staan er zes vaten vol met water. Ze zijn helemaal tot de rand toe gevuld. Wat wil Jezus daar nu mee doen? Wil hij de mensen water te drinken geven?

*materiaal:
B.I.V. 84b, zonder 1, 94, met 3.
(S7, S13, 3, 89, 202, 260)
zes waterglazen, een kan met water.
activiteit:
leidster vult glazen met water uit de kan.*

e. een fijn feest!

Dan zegt Jezus dat zij een beetje uit een vat aan de leider van het feest moeten geven. Dat is de man, die ervoor moet zorgen, dat alles goed gaat op het feest. De man proeft ervan. Hmmm, maar dat is lekkere wijn! Hij begrijpt er niets van! Hij gaat naar de bruidegom toe. "Waarom geef jij de mensen nu pas die lekkere wijn?" zegt hij. Hij weet niet waar de wijn vandaan komt en de bruidegom weet het ook niet. Nu is er gelukkig genoeg te drinken. De gasten hebben niets gemerkt. Het feest kan nu lekker doorgaan! Daar heeft Jezus goed voor gezorgd.

*materiaal:
B.I.V. 84b, zonder 1, 94 en met 3, 12, 63 en 88.
(S7, S13, 3, 12, 63, 88, 89, 202, 260)
zes waterglazen, een kan water.
activiteit:
leidster laat zien en proeven dat 't water water is gebleven. Wij kunnen niet wat Jezus deed.*

4. bespreking

a. werkboekje

we nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- welk feest wordt op dit plaatje gevierd (zo)?
- is het altijd gezellig op een trouwfeest?

aan Kinderen:

- trouwen mensen omdat ze elkaar mooi vinden?
- en/of omdat ze van elkaar houden?
- en/of omdat ze bij elkaar willen blijven?
- en/of omdat ze geld hebben?

aan Kleuters:

- waarom kijkt Maria zo geschrokken (ma)?

aan Kinderen:

- wat eet of drink je op een feest?
- wat heb je getekend?

aan Kleuters:

- met wie praten de bedienden op dit plaatje (di)?
- wat moeten ze van Jezus doen?

aan Kinderen:

- doen de bediende ook wat Jezus zegt?
- tot hoever worden de kruiken gevuld?

aan Kleuters:

- waarom zijn de bedienden zo verrast op dit plaatje (wo)?
- zit er nog steeds water in de kruiken?
- wat zit er nu wel in?

aan Kinderen:

- welke zin hebben jullie gevonden in de kruiken?
- is dit het eerste wonder dat Jezus doet?
- geloven zijn vrienden nu nog meer in hem?

aan Kleuters:

- wat vraagt de leider aan de bedienden op dit plaatje (do)?
- schenk je de beste wijn het eerst of het laatst?

aan Kinderen:

- is de wijn die Jezus heeft gemaakt het beste?
- is er nu weer genoeg voor iedereen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.1.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Johannes 2:5.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe het is geworden?
- welke zinnen heb je op je werkblad gevonden?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel.
materiaal:
werkboek, 7.1.1, voorgeknippte
7.1.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst opzeggen, 7.1.1. ophan-
gen, 7.1.2 uitdelen en op plakken*

c. liedje

“het lied van de bruifoft te Kana”

*liedjesboek:
Alles wordt nieuw 1, nr. 18*

5. toepassing: de betekenis van iemand helpen

a. kringgesprek

- noem iets op waarmee je een ander kunt helpen.
- ga je uit jezelf helpen of wacht je tot het je wordt gevraagd?
- help je zonder te vragen?
- waarom?
- ben je blij wanneer je iemand hebt geholpen?
- denk je dat de ander dan ook blij is?

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel.

materiaal:

plaatjes of foto's over iemand die geholpen wordt.

b. activiteit

- zeggen jullie dit gedichtje even na.

*Ik kan de bordjes wassen,
opbergen in de kast.*

*Mijn bedje zelf opmaken,
de tafel dekken alvast.*

*Ik kan boodschappen halen,
de melk en het brood.*

*Ook kan ik planten water geven,
daarvan worden ze groot.*

groeps- en werkvorm:

kleuters en kinderen zitten in een kring. Leid(st)er leert het gedichtje en laat het samen opzeggen.

materiaal:

tekenblaadjes, gedicht, kleurpotloden/viltstiften.

activiteit:

laat kleuters/kinderen één van deze activiteiten in het gedicht uitkiezen en er één mooie tekening van maken.

C. SLUITING

1. liedje

“het lied van de bruiloft te Kana”

liedjesboek:

Alles Wordt nieuw I, nr. 18

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, de kindersabbatschool is nu weer voorbij. Dank u wel voor het mooie verhaal over de bruiloft. En over Jezus die heeft geholpen toen er niet genoeg te drinken was. Het is ook fijn dat de knechten hebben geholpen met het vullen van de vaten. Wij willen ook graag helpen om mensen blij te maken. Help ons om anderen te helpen wanneer het nodig is. Zo kunnen we hen blij maken en dat willen we graag. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

2. Jezus geneest veel zieken

MARCUS 1:29-39

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Het verhaal van de genezing van de schoonmoeder van Petrus door Jezus, mag niet los worden gezien van het verhaal dat er aan voorafgaat. In de eerste plaats gebeurt het onmiddellijk na het bezoek aan de synagoge (terstond-Marcus 1:29) en Lucas vermeldt dat bij de beide wonderen Jezus "bestrafte". De genezing van een bezeten man wordt dus gevolgd door de genezing van een vrouw. De lezer begrijpt dus, dat Jezus geen onderscheid maakt bij het doen van zijn wonderen. Blijkbaar heeft Petrus Andreas, Jezus, Johannes en Jacobus uitgenodigd om de maaltijd bij hem thuis te gebruiken. Thuis gekomen, vertellen zij aan Jezus, dat de schoonmoeder van Petrus ziek is. Het kan zijn, dat zij al langer ziek was, maar dat vertelt de tekst niet. Waren ze in verlegenheid, omdat door haar ziekte de maaltijd niet klaar was of gereed kon worden gemaakt? Het is moeilijk deze vraag te beantwoorden. Er zijn te weinig gegevens in de tekst aanwezig. Hoe dan ook, Lucas maakt duidelijk, dat de leerlingen Jezus' hulp inroepen met betrekking tot de zieke vrouw. Wellicht aangemoedigd door het optreden van Jezus in de synagoge? Waarschijnlijk wel, want voor zover (hun) bekend, had Jezus nog niet eerder mensen van hun ziekte genezen. Marcus zegt dat Jezus haar opricht en Matteüs vermeldt dat hij haar de hand vastneemt. Alleen Lucas heeft het niet over aanraken, maar over het bestraffen van de koorts. Hij vertelt dat Jezus aan het hoofdeinde gaat staan en zijn bewoording kan misschien van een arts zijn: "bevangen door een zware koorts". De koorts verlaat haar en zij is genezen. Dit blijkt onder andere door het "zij bediende hen". Alle drie de evangelisten vermelden dit om aan te geven dat ze: 1. werkelijk genezen (?) of 2. dankbaar is (?) of 3. men aan een rabbi nu eenmaal gastvrijheid betoont

(Lucas 14:1). Alle gegevens kunnen hebben mee gespeeld. Als het avond is geworden en de sabbat voorbij is en de zon is ondergegaan, brengt de bevolking mensen met allerlei ziekten en bezetenheid naar hem toe. De gebeurtenis van die dag in de synagoge moet als een lopend vuurtje door Kapernaüm zijn gegaan. "De gehele stad was te hoop gelopen". Dit is een gebruikelijke oosterse overdrijving, die gewoon aangeeft dat er veel volk komt opdagen. Jezus blijft niet onberoerd bij dit schouwspel en treedt op als de grote heemeester.

In deze tekst wordt voornamelijk de nadruk gelegd op het uitdrijven van boze geesten (Lucas 4:34, Marcus 1:34). Beide evangelisten voegen er nog aan toe, dat hij "de demonen niet toestond te spreken" en "hen verbood te zeggen dat hij de messias (Christus) was". Jezus wil liever niet dat dit soort reclame voor hem wordt gemaakt. Hij doet daar goed aan, want **om deze zaak** (Marcus 3:20-30) krijgt hij toch al last.

Tot hoe laat zijn genezingsactiviteit die dag nog duurt, staat niet in de tekst, maar vroeg in de morgen is hij al op om te bidden. Daarvoor zondert hij zich af. Dit duurt echter niet lang, want zijn leerlingen komen hem haastig vertellen, dat de menigte al weer op de been is om hem te zoeken. Niet veel later vindt de menigte hem, want Lucas vertelt dat de mensen bij hem komen en hem vasthouden. Zij willen niet dat hij uit Kapernaüm weggaat. Jezus laat het succes niet naar zijn hoofd stijgen, maar wil liever verder naar andere dorpen en steden in Galilea. Ook daar wil hij prediken. Net zoals in Kapernaüm zoekt hij daar de synagogen op, want daar komt immers het volk bijeen. De prediking, het genezen van zieken en het uitdrijven van boze geesten, richten zich op het brengen van de blijde boodschap aan Galilea.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat zieken moeten worden geholpen.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo hand, opstaan
ma veel zieken genas hij
di bidden
wo Galilea
do * hij vertelt het goede nieuws
* hij geneest veel zieken
vr 1. Simon; 2. Petrus; 3. Andreas;
4. visser; 5. meer; 6. rots;
- leertekst
Marcus 1:34 (GNB) - "veel zieken genas hij"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.2.3, 7.2.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (7.1.1).
- inleiding
een dokterskoffertje met dokterspullen
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S7, T1, T3, T4. figuren: 2, 3, 6, 20, 23, 28, 29, 39, 55, 56, 57, 58, 87, 88, 89, 99, 102, 122, 143, 178, 199, 228, 230.
- bespreking
werkboekje les 2, ingekleurde leertekstcirkel (7.2.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel. (7.2.2), Bijbel, lijm.
- toepassing
E.H.B.O. koffer, foto/plaat van bijvoorbeeld een verpleegkundige/wijkverpleegkundige die voor een zieke zorgt, lijm, karton, kleurtjes, schaar, beer en/of pop. illustratie 7.2.5
- liedjes
Alles Wordt Nieuw I, nr. 18
Elly en Rikkert I, nr. 34
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- het inleidend verhaaltje over de verpleger, waarbij de nadruk ligt op het helpen van zieken, bereidt het bijbelverhaal voor.
- de synagoge is vertaald in kerk. De situatie van de kerkgang is geschreven in onze tijd. Ook in Jezus'dagen worden mensen uitgenodigd na de eredienst.
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader die in de hemel woont, wij danken u dat wij vanmorgen in de kindersabbatschool zijn. Samen zullen wij zingen tot uw eer en luisteren naar het verhaal uit de Bijbel. Help ons om goed op te letten en veel te leren. Zegen alle sabbatscholen over de hele wereld. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zendingsverhaal en collecte

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en haal het collectegeld op.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”.

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de bruiloft te Kana

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat voor feest wordt er op dit plaatje (7.2.3) gevierd?
- wie waren er ook op het feest?
- wat ontdekte Maria tijdens het feest?
- wie kon er volgens Maria helpen?
- wat moeten de bedienden doen?

- waarom is de leider zo verrast op dit plaatje (7.2.4)?
- geef je de beste wijn altijd het eerst of het laatst?
- wie had er van het water wijn gemaakt?
- was dit het eerste wonder dat Jezus deed?
- moet je altijd precies doen wat Jezus zegt?

kijk naar de leertekstcirkel (7.1.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“het lied van de bruiloft te Kana”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.2.3, 7.2.4 en 7.1.1. (van vorige les)

liedjesboek:

Alles Wordt Nieuw I, nr. 18

2. inleiding: de verpleger

a. vertelling

Neef Mark is op bezoek. Hij is al twintig jaar. Freddy en Betty zijn dol op Mark. “En Mark, is het leuk om verpleger te worden?” vraagt moeder. “Nu en of,” knikt Mark. “Ik moet heel veel leren. En ik moet ook al mensen verplegen.” “Wat moet je dan doen?” wil Betty weten. “Ik was mensen die niet zelf uit bed kunnen,” legt Mark uit. “En ik leer injecties geven.” “Vind je dat niet eng?” vraagt Freddy. “Nu niet meer,” zegt Mark. “Als ik mijn diploma heb voor verpleger, dan ga ik nog verder leren. Dan kan ik verpleger worden op de ambulance.” “Joepie,” roept Betty, “op de ambulance, dat is gaaf! Lekker met de sirene aan door de stad scheuren: ta-tu-ta-tu...! Mama, ik wil ook verpleger worden. Kan dat?” “Ja, natuurlijk,” zegt moeder, “maar dan word je verpleegster.”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leidster vertelt

materiaal:

een dokterskoffertje met dok-

terspullen

kringgesprek:

- wat doet een verpleger/ verpleegster?

- wie van jullie zou dat ook wel willen worden? waarom wel of niet?

Het bijbelverhaal gaat over zieke mensen die genezen worden.

b. liedje

“kom en zie”

liedboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 34

3. bijbelverhaal: Jezus geneest veel zieken

a. Jezus in de synagoge

Jezus en zijn leerlingen gaan samen naar de synagoge, zo heet de kerk van joodse mensen. Er zijn een heleboel mensen in de synagoge. Jezus vertelt hen een verhaal uit de Bijbel. Dat kan Jezus erg goed. De mensen leren vandaag heel veel.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:
B.I.V. 114a
(T1, T3 en T4, 3, 23, 39, 57, 87, 89)*

b. op visite bij Petrus

De dienst in de synagoge is afgelopen. De mensen gaan weg. Sommigen gaan bij elkaar op bezoek. Petrus nodigt Jezus en de leerlingen uit. Ze gaan met hem mee naar zijn huis. Thuis ligt de moeder van Petrus' vrouw ziek in bed. Ze heeft koorts. Dat is niet fijn. Wat moeten ze nu doen?

*materiaal:
B.I.V. 97a
(2, 20, 29, 56, 58, 99, 122, 199, 228, 230)*

c. Jezus en de zieke vrouw

De leerlingen praten met Jezus over de moeder. Kan Jezus niets voor haar doen? Jezus gaat naar haar toe. Hij pakt haar hand. Hij kan wel voelen dat ze koorts heeft. Dan helpt Jezus haar. Ze gaat rechtop in bed zitten. Ze voelt dat de koorts helemaal weggaat. Ze voelt zich weer helemaal beter! Nu merkt ze pas goed dat er gasten zijn. Vlug staat ze op. Iedereen moet toch te eten en te drinken hebben, nietwaar?

*materiaal:
B.I.V. 97a, met 102 staande voor Jezus, zonder 122.
(2, 20, 29, 56, 58, 99, 102, 199, 228, 230)*

d. Jezus geneest de zieken

Zodra de zon onder is, komen er een veel mensen die ziek zijn naar het huis van Petrus toe. Zij willen ook beter worden. Jezus helpt hen zoveel hij maar kan. Dan gaat iedereen naar bed. Jezus zal ook wel moe zijn geweest! Toch staat hij heel vroeg op. Het is nog bijna nacht als hij naar een rustige plek gaat. Jezus wil even alleen zijn.

*materiaal:
B.I.V. 98a met 6, zonder 2, 28, 55, 88, 89, 204,
(S7, 6, 143, 178)*

e. Jezus gaat verder

Jezus is aan het bidden. Hij praat met God. Dan komen de leerlingen naar hem toe. Ze zeggen tegen Jezus, dat de mensen hem zoeken. Er zijn nog veel meer zieke mensen gekomen. Jezus zegt tegen hen, dat hij verder moet gaan. Er zijn nog veel andere mensen die hij wil vertellen van God. Jezus wil de mensen niet alleen beter maken, hij wil hen ook leren om gelukkig te worden!

*materiaal:
B.I.V. 98a zonder 204.
(S7, 2, 28, 55, 88, 89, 143, 178)*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vragen de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje.*

aan Kleuters:

- wie zie je hier op dit plaatje (zo)?
- wat is er aan de hand met de schoonmoeder van Simon?

aan Kinderen:

- wat vragen de vrienden aan Jezus?
- wil Jezus haar helpen?
- welke woorden hebben jullie ingevuld?
- lees de zinnestjes even voor?

aan Kleuters:

- waarover praten de mensen op dit plaatje (ma)?
- waarom willen de mensen nu allemaal bij Jezus komen?

aan Kinderen:

- wat deed Jezus dan?
- gaan de mensen weer allemaal gezond naar huis?

aan Kleuters:

- waar gaat Jezus naar toe op dit plaatje (di)?

aan Kinderen:

- waarom wil Jezus naar een stille plek?

aan Kleuters:

- waarom zijn de leerlingen Jezus gaan zoeken (wo)?
- wat vertellen de leerlingen aan Jezus?

aan Kinderen:

- gaat Jezus met zijn leerlingen terug naar de stad of gaat hij ergens anders heen?
- waarom wil Jezus nu ergens anders naar toe?
- waar gaan ze naar toe?

aan kleuters:

- wat doet Jezus op dit plaatje (do)?

aan kinderen:

- waarom reist Jezus rond?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.2.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- zullen we het even lezen in Marcus 1:34 (GNB)?
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij is geworden?
- hoe zou jij je voelen als je alleen mocht toekijken?
- hoe hebben jullie het paspoort van Simon ingevuld?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 7.2.1, voorgeknippte
7.2.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.2.1
ophangen, 7.2.2 uitdelen en op-
plakken.*

c. liedje

"kom en zie"

*liedboekje:
Elly en Rikkert I, nr. 34*

5. toepassing: betekenis van het helpen van een zieke

a. kringgesprek

- heb je ooit een zieke geholpen? Vertel eens.
- hoe vind je dat?
- wat doe je als jij niet meteen kunt helpen?
- hoe voel je je als je zelf helemaal niets kunt doen om te helpen?
- hoe voel je je als je dat wel kunt?

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel

materiaal:

E.H.B.O. koffer, foto/plaat van bijv. een verpleegkundige/wijkverpleegkundige die voor een zieke zorgt.

b. activiteit

- wat heb je allemaal aan kleding nodig als je een verpleegkundige bent?
- hier zijn Freddy en Betty die verpleegkundige willen spelen. Kleden jullie ze even aan.
- speel samen dat er een beer of een pop ziek is en dat ze in het ziekenhuis bij zuster Betty en broeder Freddy ligt.

groeps- en werkvorm:

leid(st)er geeft instructie en stelt vragen. Allen voeren uit en antwoorden.

materiaal:

illustratie 7.2.5, lijm, karton, kleurtjes, schaar, beer en/of pop.

activiteit:

- laat Freddy en Betty netjes kleuren.
- kleur ook de kleding.
- plak alles op karton.
- laat alles netjes uitknippen.
- vouw de stippelijntjes naar achteren.
- kleed nu Freddy en Betty maar aan en laat de kinderen er mee spelen.

C. SLUITING

1. liedje

“kom en zie”

liedboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 34

2. gebed

Dank u wel Here God voor wat we deze morgen hebben geleerd. Wat fijn dat Jezus zoveel mensen hielp om beter te worden. Help ons om mensen of kinderen die hulp nodig hebben of ziek zijn niet te vergeten maar hen te helpen zoveel we kunnen. We gaan zo naar de grote zaal voor de eredienst. Help ons daar ook om goed te luisteren. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

3. Jezus geneest een melaatse man

MARCUS 1:40-45

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

In bovenvermelde tekst wordt het verhaal van de genezing van een melaatse man verteld. Men doet er goed aan de twee hoofdstukken (13 en 14) die het boek Leviticus aan deze verschrikkelijke ziekte besteedt, te lezen. Het zou te voeren hier op in te gaan. We volstaan met enkele gegevens:

1. melaatsheid mag en kan niet worden gelijkgesteld met wat men nu onder lepra verstaat. Met melaatsheid in de Bijbel is één bepaalde huidziekte nooit bedoeld, maar allerlei huidziekten, waaronder ook zeer ernstige. Bij voorwerpen, zoals kleren, lederwerk en muren zal men moeten denken aan vochtvlekken of schimmel en woekerplanten.
2. dat melaatsheid in de Bijbel altijd de straf vormde voor een bepaalde zonde, valt niet te bewijzen.
3. bij melaatsheid in de Bijbel, dient de ongelukkige een schuld-, een zond- en een brandoffer aan te bieden. Dit moest omdat de melaatse een tijdlang zijn godsdienstige plichten niet heeft kunnen uitoefenen. De melaatse gold als een levende dode. De reinigingsritus moest aangeven dat de patiënt tot nieuw leven was opgestaan. De vuilheid van de ziekte, stond dikwijls symbool voor de onreinheid van de dood (= de straf op de zonde).
4. vanwege de verschillende ziekten die onder het begrip melaatsheid in de Bijbel vallen, is het gemakkelijk te begrijpen dat men in Israël melaatsen kende die in afzondering moesten leven (melaatsenkolonies) en die zich moesten melden als ze in aantocht waren. Blijkbaar had men al begrepen dat het om een besmettelijke ziekte ging. Maar men kende ook zieken, die aan een lichte vorm van huidziekte leden, en bijgevolg wel onder het publiek konden komen. Het is niet altijd gemakkelijk om vast te stellen met welk soort melaatsheid men in de verhalen heeft te maken.

Nu het verhaal zelf. Naar alle waarschijnlijkheid speelt

ook deze gebeurtenis zich af te Kapernaüm, maar zeker is dit niet. Deze melaatse moet van Jezus' genezende kracht hebben gehoord, en heeft misschien één en ander ervan gezien. Hij komt naar Jezus, smeekt en valt voor hem op de knieën (= op het aangezicht). Zijn verzoek is meer dan duidelijk: hij gelooft vast dat Jezus het kan. Meer nog, men krijgt de indruk dat hij het "weet". Voor hem is het een kwestie of Jezus wil, ja dan nee. Is hij de eerste melaatse die Jezus' weg kruist of waren er onder al die zieken, die hij in Kapernaüm had genezen, ook al melaatsen geweest? De Schrift blijft ons het antwoord schuldig. Hoe dan ook, zelfs al zou dit de eerste zijn, dan kan deze op basis van alle vorige genezingen waaronder een aantal spectaculaire - hebben geconcludeerd, dat Jezus ook dit wel aan zou kunnen. Marcus vertelt dat Jezus vol medelijden is. Misschien was de man er erg aan toe? Jezus strekt de hand uit en raakt hem aan, op gevaar af zelf te worden besmet (?) Alle evangelisten melden dan, dat hij TERSTOND was gereinigd (genezen). De aanraking van de melaatse gaat gepaard met een aantal woorden van Jezus die naar alle waarschijnlijkheid zijn geïnspireerd door de woorden van de melaatse zelf: "Indien gij WILT, KUNT gij mij reinigen". "Ik WIL het, WORD rein"! Daarna stuurt Jezus hem naar buiten (uit het huis?) met de ernstige waarschuwing het aan niemand te vertellen, maar naar de priester te gaan, die officieel moet vaststellen of de melaatsheid inderdaad weg is. Ook moet hij een offer brengen in overeenstemming met de tora (= Wet van of vijf boeken van Mozes). Weer toont Jezus zich een wetsgetrouwe jood en draagt zelfs een ander op naar de wet te handelen. Jezus zegt erbij dat hij dit moet doen "tot getuigenis voor hen". Dit kan twee dingen betekenen: of tot getuigenis voor de priester of voor het volk. In beide gevallen moet de vaststelling duidelijkheid brengen over de persoon van Jezus als messias. Hoe dan ook: hij mag dus niets zeggen, het wonder-op-zich zal zelf wel getuigen. De man in kwestie

is zo gelukkig dat hij zich helemaal niet aan het bevel van Jezus stoort. Hij verkondigt naar hartelust wat er met hem is gebeurd en wie dat heeft gedaan. Het gevolg hiervan is

dat Jezus niet rustig meer in de stad kan verschijnen - iets wat hij wil vermijden (?) - maar zich moet ophouden op afgelegen plaatsen. Ook daar weet het volk hem te vinden.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je bewogen moet zijn voor wie lijdt.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden
zo melaatsheid
ma Jezus was met hem begaan
di ik wil het, word rein
wo woont, geneest, wonen, maakt
do blij, vertellen
vr 1. geloven
2. melaats; medelijden, maken, veel,
man, het, man.
2. leertekst
Marcus 1:41 (G.N.B.) - "Jezus was met
hem begaan".

C. MATERIAAL

1. terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.3.3, 7.3.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.2.1).
2. inleiding
een inentingsboekje, foto van een enge ziekte/zieke (medische encyclopedie)
3. bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, S8, S14, S15, S17
figuren: 3, 21, 73, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 171, 194
zendingsblad met foto's van melaatsen
4. bespreking
werkboekje les 3, ingekleurde leertekstcirkel (7.3.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (7.3.2), Bijbel, lijm
5. toepassing
boodschappentas, blinddoek, stok voor blinde
6. liedjes
Elly en Rikkert I, nr. 6, 34
Elly en Rikkert II, nr. 12.
Sabbatliedjes I, nr. 29

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. het inleidend verhaaltje over pokken bereidt het bijbelverhaal over de genezing van de melaatse man voor.
3. de melaatse man vertrouwt volkomen op Jezus' genezende kracht. Hij hoeft immers slechts te willen en het gebeurt! Het reinigen houdt meer in dan het beter maken alleen. Dat leggen we echter niet verder uit. Wel wordt aandacht geschonken aan de relatie tussen gezond zijn en gelukkig zijn.
4. bij het bijbelverhaal wordt een zendingsblad aangegeven als materiaal. Vermijd enge foto's.
5. de ziekte van de man verandert het sociale gebeuren om hem heen. Het gezond maken doet dit ook. Jezus geneest hem van meer dan de ziekte alleen. Het wonder van de genezing komt verder niet ter sprake.
6. bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
2. stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukuntjongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen staan rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen liedjes, geschenk

2. liedje

“Maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedjesboek:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, wij zijn blij samen in de kindersabbatschool te zijn. We willen graag met u praten en voor u zingen. Samen willen wij ook graag naar de Bijbel luisteren en met elkaar over u praten. Help ons vandaag iets te leren over het verhaal van de melaatse die Jezus beter maakte en die daar heel blij en dankbaar voor was. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedjesboek:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus geneest veel zieken

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- waarover praten de mensen op dit plaatje (7.3.3)?
- wat willen al deze mensen nu?
- gaan de mensen allemaal gezond weer naar huis?
- wie heeft hen beter gemaakt?

- waarom is Jezus hier op een rustig plekje (7.3.4)?
- wat vraagt Jezus aan zijn hemelse vader?
- gaat Jezus terug naar de stad om nog meer mensen te genezen?
- waarom wil Jezus verder gaan reizen?

kijk naar de leertekstcirkel (7.2.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“Kom en zie”

groeps en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.3.3, 7.3.4 en 7.2.1 (van vorige les)

liedjesboek:

Elly en Rikkert I, nr. 34

2. inleiding: pokken

a. vertelling

“Mama, de juf vertelde dat wij ingeënt zijn. Kunnen Freddy en ik nu nooit meer ziek worden?” “Die ziekte waar je tegen bent ingeënt, die krijg je niet meer zo snel.” “Welke ziekte is dat dan?” vraagt Betty. “Pokken bijvoorbeeld,” zegt moeder. “Pokken? Wat heb je dan voor een ziekte?” “Pokken zijn zweren. Je hele lijf zit er dan vol mee.” “Bah, wat vies,” vindt Betty. “Ja, en pokken zijn ook besmettelijk,” zegt moeder. “Als de kinderen op school pokken hebben, krijgen jullie ook pokken. En papa en mama ook. De halve stad krijgt pokken. Dat is geen pretje.” “En een gebroken been, is dat ook besmettelijk?” wil Freddy weten. Vader begint te lachen. Hij ziet alle mensen al met gips lopen! “Nee Freddy,” zegt vader, “een gebroken been krijg je niet van niesen of hoesten of van vuil water.”

b. liedje

“als je bidt”

liedjesboek:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een inentingsboekje, foto van een enge ziekte/zieke (medische encyclopedie)

kringgesprek:

- wat denken jullie: is een gebroken arm (neus/tand) een besmettelijke ziekte?

- waarom hoest/nies je in een zakdoek of met je hand voor je mond?

Het bijbelverhaal gaat over een man met een besmettelijke ziekte.

liedjesboek:

Elly en Rikkert I, nr. 6

3. bijbelverhaal: Jezus geneest een melaatse

a. een zieke man

Jezus reist met zijn leerlingen door het land Israël. De mensen hebben allemaal al over Jezus gehoord. De meesten denken dat Jezus een dokter is. Eigenlijk luisteren ze niet zo goed naar wat hij zegt. Er is ook een man die melaatsheid heeft. Dat is een erge ziekte. Je kunt dan bijna nooit meer beter worden. En je ziet er niet fraai uit: allemaal plekken op je lichaam. De andere mensen zijn bang dat ze die ziekte ook zullen krijgen. Daarom moet de melaatse man uit de stad weg. Samen met andere melaatse mensen moet hij ergens buiten gaan wonen. Dat is heel erg en daar is hij heel ongelukkig om.

groeps- en werkvorm:

in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt

materiaal:

zendingsblad met foto van melaatsen

activiteit:

leidster en kleuters/kinderen bekijken foto. leidster vertelt iets aan de hand van foto.

b. bij Jezus

De melaatse man heeft ook van Jezus gehoord. Als Jezus in de buurt is, gaat hij naar hem toe. Hij zou graag willen dat Jezus hem beter maakt. Ja, als hij dat nu echt eens zou willen! Jezus kan het, dat gelooft hij vast en zeker. Als hij bij Jezus is, dan valt hij voor Jezus neer, zomaar op z'n knieën. Hij vraagt hem, hij smeekt hem: als u dat wilt, dan kunt u mij beter maken! Dan kan hij weer gewoon bij zijn gezin zijn. Dan kan hij weer gewoon in de stad wonen en weer gewoon naar de tempel gaan. Als Jezus nu maar wil dan zou hij erg gelukkig zijn!

materiaal:

B.I.V. 85a, zonder 59 met 73 (S4, S8, 3, 73, 88, 89)

c. Jezus maakt de melaatse man beter

Jezus ziet hoe verdrietig de man is. Dat komt allemaal door zijn ziekte. Hij vindt het heel erg. Jezus durft de man wel aan te raken. Hij is niet bang om die ziekte ook te krijgen. Hij raakt de man aan. Hij zegt tegen hem: "Ik wil het, word maar beter"! Op hetzelfde moment wordt de man beter! Er is niets meer van zijn ziekte te zien. Jezus zegt tegen hem, dat hij naar de tempel moet gaan. De priesters moeten hem vertellen of hij echt weer beter is. Dan kan hij weer gewoon onder de mensen leven. In de tempel kan hij ook aan de Here God een offer brengen.

materiaal:

B.I.V. blz. 85a zonder 59 met 21 (S4, S8, 3, 21, 88, 89)

d. de blijde man

Jezus zegt nog iets tegen de gezonde man. "Je mag tegen niemand zeggen dat ik jou heb genezen. Anders komt iedereen naar mij toe". De man gaat naar de tempel. De priesters zijn erg verbaasd. Hoe kan dat nu? Deze man was toch echt ziek! Nu is hij beter. Hij mag weer in de stad wonen. Maar eerst brengt de man een offer in de tempel aan de Here God. Hij bedankt hem voor zijn genezing. Aan de mensen vertelt de man, hoe hij beter is geworden. Hij is zo blij, hij moet het gewoon vertellen. Iedereen moet weten hoe goed Jezus voor hem is geweest. De mensen luisteren naar de man. Zij willen ook beter worden. Ze gaan Jezus zoeken. Waar is Jezus naar toe?

materiaal:

B.I.V. blz. 85b zonder 1 (S14, S15, S17, 87, 89, 90, 91, 92, 171, 194)

activiteit:

leid(st)er leidt een kringgesprek

- wat vind je ervan dat de man het toch gaat vertellen?

- is Jezus alleen maar een dokter?

Wat nog meer?

e. Jezus, meer dan dokter

Jezus begrijpt wel dat de mensen graag beter worden. Beter zijn, is niet alleen maar niet ziek zijn van je lichaam. Je bent pas echt beter als je je helemaal goed voelt. Dat is wat Jezus graag vertelt. Jezus wil vertellen, dat God een manier heeft om gelukkig te zijn. Je hoeft alleen naar hem te luisteren en te doen wat hij je zegt. Want God weet precies hoe je het beste gelukkig kunt zijn. En dat is veel meer dan alleen maar gezond zijn.

materiaal:

B.I.V. blz. 85b, zonder 1 (S14, S15, S17, 87, 89, 90, 91, 92, 171, 194)

activiteit:

leidster leidt een kringgesprek

- is het fijn om gezond te zijn?

- ben je dan ook altijd gelukkig?

- kun je boos zijn, ook al ben je gezond?

- kun je verdrietig zijn, ook al ben je gezond?

- wanneer ben je pas echt gelukkig?

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken goed naar de plaatjes of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- wat zie je voor bijzonders aan de man op dit plaatje (zo)?
- is de man erg ziek?

aan Kinderen:

- wat voor ziekte heeft de man?
- waarom mag hij niet bij andere mensen komen?

aan Kleuters:

- voor wie knielt de man neer op dit plaatje (ma)?
- wat wil de melaatse man?

aan Kinderen:

- heeft Jezus medelijden met de man?
- welke zin heb je gevonden?

aan Kleuters:

- wat doet die melaatse man op dit plaatje (di)?
- waarom springt de melaatse man?

aan Kinderen:

- wat zegt Jezus tegen de man?
- is de man nu niet meer ziek en eenzaam?

aan Kleuters:

- waarom moet de melaatse man naar de priester (wo)?
- mag hij aan iedereen vertellen dat hij beter is of moet hij zwijgen?

aan Kinderen:

- wat doen de mensen op dit plaatje?
- waarom verbranden ze alle spullen van de melaatse man?
- hoe heb je het opdrachtje ingevuld?

aan Kleuters:

- wat vertelt de melaatse man aan iedereen die het wil horen (do)?

aan Kinderen:

- hebben jullie de puzzel kunnen oplossen?
- wat zijn de twee woorden die je van boven naar beneden kunt lezen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.3.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Marcus 1:41 (GNB)?
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij is geworden?
- bij welk plaatje krijg je medelijden?
- welke weg brengt de melaatse man bij Jezus op je werkblad?
- hoe heb je de invuloefening af gemaakt bij oefening 2?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 7.3.1., voorgeknijpte
7.3.2 voor allen, Bijbel, lijm
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.3.1
ophangen, 7.3.2 uitdelen en op
plakken.*

c. liedje

“als je bidt”

*liedjesboek:
Elly en Rikkert I, nr. 6*

5. toepassing: een blinde helpen

a.. activiteit

Speel met de kinderen naar aanleiding van het verhaaltje een rollenspel. Marijke en Josien gaan boodschappen doen. Ze gaan brood halen. Onderweg zien ze een blinde die naar de overkant wil. Marijke gaat naar de blinde toe en vraagt: zullen we u helpen met oversteken? Ja graag, zegt de blinde. Marijke en Josien kijken goed uit, eerst naar links en dan naar rechts en dan nog een keer naar links. Als de weg vrij is, steken ze samen met de blinde man de weg over. Als ze aan de overkant zijn, zegt de blinde: dank je wel en loopt door. Josien en Marijke gaan nu hun boodschappen halen.

groeps- en werkvorm:

leid(st)er vertelt, drie kinderen spelen het verhaal, anderen zitten in een kring

materiaal:

boodschappentas, blinddoek, stok voor blinde.

C. SLUITING

1. liedje

“als je bidt”

liedjesboek:

Elly en Rikkert I, nr. 6

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, dank u voor de kindersabbatschool. Dank u voor het verhaal dat we hebben gehoord vanmorgen. Help ons om medelijden te hebben met wie ongelukkig is en help ons zodat we alles kunnen doen om hem of haar weer gelukkig te maken. Want wij vinden het ook fijn om gelukkig te zijn. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

4. praat jij ook met God?

MATTEÛS 6:5-15, MARCUS 11:25

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Nadat Jezus heeft uiteengezet in welk opzicht zijn volgelingen de gerechtigheid van schriftgeleerden en Farizeeën moeten overtreffen (Matteüs 5:20), gaat hij in zijn verdere uiteenzetting in op de wijze waarop dit dient te gebeuren. De drie volgende onderdelen van zijn onderricht spitsen zich toe op de drie grote daden van godsdienstigheid: weldoen (aalmoezen geven), bidden en vasten. Alle drie werden ze als zeer belangrijk beschouwd en daarom wil Jezus er dan ook niet omheen. In zijn visie lopen ze alle drie hetzelfde gevaar, namelijk dat ze worden uitgevoerd opdat andere mensen de eigen vroomheid zouden opmerken. En dat is juist niet de bedoeling! Rabbi Jezus legt daar zeer sterk de nadruk op:

- 6:1 ... dat gij uw gerechtigheid NIET doet, OM door hen OPGEMERKT te worden.
- 6:2 ... laat het NIET voor u uitbazuinen, ... OM door de mensen GEROEMD te worden.
- 6:5 ... wanneer gij bidt, zult gij NIET zijn ... OM zich aan de mensen te VERTONEN.
- 6:7 ... GEEN omhaal van woorden ... DOOR hun veelheid ... VERHOORD te zullen worden.
- 6:16 ... toont dan GEEN somber gelaat ... OM zich aan de mensen te VERTONEN.
- 6:17 MAAR zalf uw hoofd, als gij vast, en was uw gelaat, om u NIET ... te VERTONEN.

Nee, volgens Jezus moeten deze dingen worden gedaan, maar dan zó dat niemand het merkt dan de Vader alleen:

- 6:4 opdat uw aalmoezen in het VERBORGENE zij, en uw Vader, die in het VERBORGENE ziet.
- 6:6 en bid tot uw Vader, in het VERBORGENE; en uw vader die in het VERBORGENE ziet.
- 6:14 maar aan uw Vader, die in het VERBORGENE is; en uw Vader die in het VERBORGENE ziet, ...

Dat is wat Jezus bedoelt met “weest dan volmaakt (Hebreeuws: tamim)”, waarmee hij het vorige gedeelte afrondde. Het gaat hier niet om het westerse begrip van volmaaktheid, maar om gaafheid, heelheid. De gerechtigheid die men uitvoert moet uit één stuk zijn, met slechts één doel voor ogen: naastenliefde of liefde voor God. Gerechtigheid betekent méér dan te doen wat recht is. Dat wil zeggen: meer dan de tora (= de wet) voorschrijft.

Eer, roem en status horen daar niet bij. Abraham werd door God opgeroepen “onberispelijk” (volmaakt) te zijn (Genesis 17:1) en zijn zonen “gerechtigheid” te leren (Genesis 18:19). Jezus roept zijn volgelingen op om “volmaakt” (onberispelijk) te zijn (Matteüs 5:48) en “gerechtigheid” te doen (Matteüs 6:1). Hiermee wordt duidelijk dat de leraar uit Nazaret de leer van het Oude Testament aan zijn volgelingen voorhoudt, benadrukt en uitlegt.

Nog enkele opmerkingen:

- a. Over het geven van aalmoezen nog het volgende. Laat ... “uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet ...” is op te vatten als een beeldspraak in het kader van bovenstaande. De linkerhand, waarmee men niet geeft, mag niet zien, wat men met de rechterhand geeft. De daad van het verborgen geven, betekent dat er geen sprake mag zijn van afwegen of berekenen ter eigen bate!
- b. Jezus wil niet aangeven dat er niet in het publiek mag worden gebeden. Het gaat er hem om dat men niet in het openbaar bidt met het doel om op te vallen. Als men zich tot God richt en zich wil openleggen voor hem, dan dient men dat in de afzondering te doen. Van Jezus wordt herhaaldelijk gezegd dat hij zich afzonderde om te bidden, maar ook dat hij in aanwezigheid van anderen bad (Marcus 6:41; Lucas 11:1; Matteüs 11:25). Veelheid van woorden zijn niet vereist. Soberheid en korthed hebben wel degelijk uitwerking op voorwaarde dat het hart

spreekt, want het gebed is de dienst van het hart aan de Here God. Als men dit gebed vergelijkt met de vele gebeden die in het toenmalige jodendom gebruikelijk waren, dan sluit het daar zeer nauw bij aan. Het ademt de sfeer uit die men bijvoorbeeld in het toen al in gebruik zijnde achttiengebed (het zogenaamde Sjemoné Esré) aantreft. Dat bidt men driemaal per dag. Hieruit blijkt dat Jezus zich niet tegen de (joodse) gebeden keerde, maar tegen de soms voorkomende verkeerde motieven die daarbij een rol speelden. Het ging hem er om de juiste instelling bij het bidden te onderstrepen. Het Onze Vader is minder origineel dan men denkt. Alle

gegevens die er in voorkomen zijn op één of andere manier terug te vinden in het Oude Testament. Zo wordt daarin een tiental keer over God gesproken als over een Vader of onze Vader. In de (joodse) gebeden van Jezus' tijd en ook daarna wordt God herhaaldelijk als Vader aangesproken. Jezus gaat wel een stapje verder, wanneer hij elders zijn Vader ook "abba" (papa) noemt. Hij wordt daarin gevolgd door Paulus. Abba geeft iets zeer intiems weer. In de eerste drie gebeden wordt op drie verschillende manieren een belangrijk gegeven onderstreept wat zeer goed aansluit op Jezus' opstelling ten aanzien van de tora (of wet).

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat bidden praten met God is.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden
zo binnen in huis; op een rustige plek
ma je mag gewoon eerlijk iets zeggen;
je mag zachtjes voor jezelf bidden.
di vader, naam, wil, brood, vergeef,
verlos
wo vergeven
do onze vader in de hemel
vr 2. danken, ja, ja, met gewone woorden
2. leertekst
Matteüs 6:9 (G.N.B.) - "Onder Vader in
de hemel".

C. MATERIAAL

1. terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.4.3, 7.4.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.3.1)
2. inleiding
een foto/plaat van een veldboekje, illustratie 7.4.5
3. bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden; S7, figuren: 2, 6, 28, 55, 88, 89, 116, 143, 178, 204, 12M, 17M)
4. bespreking
werkboekje les 4, ingekleurde leertekstcirkel (7.4.1), voor elk kind een (al niet gekleurde) leertekstcirkel (7.4.2), Bijbel, lijm.
5. toepassing
spelletjes of plaatjes van vraagspelletjes
b.v. kwartet, wie is het, enz.
illustratie 7.4.6
kleur trui, bal en kersen vooraf rood!
6. liedjes
Elly en Rikkert I, nr. 6
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29
Timothetus Kinderliedjes nr. 69

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. vragen zonder franje, bidden zonder franje. Waarom doe je dat eigenlijk? Waarom vragen kleuters/kinderen soms dingen niet rechtstreeks aan ouders of juf? Soms hebben kleuters/kinderen dat niet geleerd. Soms komen ze niet uit hun woorden. Soms weten ze niet eens precies wat ze willen. Soms zijn ze bang om het rechtstreeks te vragen en proberen het daarom via een omweg. Dit thema komt in de les naar voor. Het bidden heeft alles te maken met durven vragen en vertrouwen hebben in de gever. Regelrecht zonder franje praten met God.
3. verder komen aan bod het wie en wat te vragen. Bij "3.d" bijbelverhaal kunt u ook het voorbeeld geven van het vragen aan je vriendjes en het vragen aan je ouders.
4. U kunt het Onze Vader aan de Kleuters en de Kinderen aanleren zoals het in de Bijbel staat. In ons bijbelverhaal (3.e) is een vereenvoudigde versie weergegeven. Het is makkelijk te leren door de kleuters/kinderen. Alle elementen van het oorspronkelijke gebed zijn erin vertegenwoordigd. Bespreek in ieder geval het Onze Vader voor u het de kleuters/kinderen aanleert.
5. bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
2. stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukuntjongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

*groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt*

*materiaal:
zie voorwoord*

*materiaal:
kaart zieke(n)*

*groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk*

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

*liedboekje
Elly en Rikkert II, nr. 12*

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, wij danken u dat wij vanmorgen in de kindersabbatschool zijn. Samen zullen wij voor u zingen en naar het verhaal in uw Bijbel luisteren. Als wij zo dadelijk leren hoe tot u te bidden, dan vragen we u ons te helpen het te doen zoals u dat graag heeft. Amen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop.*

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig*

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

*liedjesboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29*

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus geneest een melaatse

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat heeft de man op dit plaatje (7.4.3)?
- waarom loopt hij met een stok met belletjes?
- is de man verdrietig?
- wat vraagt de melaatse man aan Jezus?
- wat zegt Jezus?
- wat gebeurt er als hij de zieke man aan raakt?

- waarom is de man zo blij op dit plaatje (7.4.4)?
- mag hij het aan iedereen vertellen?
- doet hij dat ook niet?
- wat moet hij bij de priester doen?

- kijk naar de leerteksteirkel (7.3.1).
- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op!

b. liedje

“als je bidt”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.4.3, 7.4.4 en 7.3.1 (van vorige les

liedjesboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 6

2. inleiding: bang zijn

a. vertelling

Betty en Freddy luisteren in de kerk naar de predikant. Die vertelt een verhaal:

Een jongen en een meisje, Jill en Kim, lopen over een weggetje. Ze plukken bloemen voor papa. Opeens zien ze in een weiland ook bloemen staan. De kinderen klimmen over een hek en ze lopen een eind de wei in. Maar dan ... zien ze een grote hond aankomen. Ze horen hem al van ver blaffen. “Ooo, Kim ik ben bang,” zegt Jill. “Wat moeten we toch doen?” “Weet je wat, Jill? We gaan bidden,” zegt Kim. Bij haar vriendinnetje had ze aan tafel wel eens horen bidden. Kim en Jill doen hun ogen stijf dicht. En dan bidt Kim. Ze zegt hardop: “Here, zegen deze spijs en drank, amen.” “Amen,” zegt ook Jill. Ze durven hun ogen niet open te doen. Een hele tijd zitten ze daar, met hun ogen dicht. Dan durft Kim te kijken. “De hond is weg,” fluistert ze. “Kom Jill, we rennen zo hard we kunnen naar het hek.” Die avond krijgt vader een heel bijzondere bos bloemen!

b. liedje

“s-Morgens vroeg, o kind'ren.”

groeps en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

een foto/plaat van een veldboek, illustratie 7.4.5

kringgesprek

- begrijpt de Here God het gebedje van Kim?

- wat had Kim beter kunnen vragen?

gen?

Het bijbelverhaal gaat over praten met God. Dat noemen we ‘bidden’.

liedjesboek

Timotheüs Kinderliedjes nr. 69

3. bijbelverhaal: Jezus leert zijn leerlingen bidden.

a. kijk eens hoe goed ik ben

De leerlingen weten dat Jezus vaak met God praat. Soms zien ze hem bidden. Wat zegt Jezus toch allemaal tegen God? De leerlingen willen ook graag goed met God kunnen praten. Wil Jezus hen leren bidden? Jezus zegt tegen hen, dat als ze met God willen praten, dat ze het niet aan iedereen moeten laten zien dat zij bidden. Als jullie bidden dat moet je het niet voor de mensen doen om op te vallen.

groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt

materiaal:

B.I.V, 98a

(S7, 2, 28, 55, 88, 89, 143, 178, 204)

b. doe de deur achter je dicht

Dan vertelt Jezus aan de leerlingen hoe ze het wel moeten doen. "Ga naar je kamer en doe de deur goed dicht". Daar is het erg rustig. Je hoort dan niet zoveel geluiden. Dan kun je goed nadenken over wat je aan God wilt vertellen en vragen. Niemand hoeft het te zien en te weten dat jij met God praat. Het is jouw gesprek met God.

materiaal:

B.I.V, 98a

(S7, 2, 28, 55, 88, 89, 143, 178, 204)

c. bid zonder franje

Als je aan je vader of moeder iets vraagt, dan ga je toch niet eerst een paar verhaaltjes vertellen totdat je eindelijk vraagt wat je hebben wilt? Denk nog maar even aan Kim in het verhaaltje van de predikant in de kerk. Jezus zegt: "Gebruik geen woorden die niet nodig zijn". Vergeet vooral niet dat, God best weet wat jij nodig hebt. Daarom hoef je er geen verhalen bij te maken.

materiaal:

B.I.V, 98a

(S7, 2, 28, 55, 88, 89, 143, 178, 204)

d. aan wie je wilt vragen

Jezus leert de leerlingen een gebed. Het begint met: Onze Vader, die in de hemel is. Als je bidt, moet je er steeds aan denken tegen wie je praat. Als je bidt, praat je tegen God. Hij wil net als je vader voor je zorgen. Hij woont alleen niet bij je thuis, maar in de hemel. Waar dat precies is, weet je niet. Spreek maar met hem net zoals je met je papa of mama praat.

materiaal:

B.I.V, 98a

(S7, 2, 28, 55, 88, 89, 143, 178, 204)

e. wat je wilt vragen

Jezus leert de leerlingen wat ze allemaal aan God kunnen vragen. Je Vader in de hemel wil het beste voor je, dus moet je dingen vragen waarmee hij je kan helpen. Vraag bijvoorbeeld om je eten. Zonder eten word je slap en kun je niet meer spelen. Zeg dat het je spijt als je iets verkeerd hebt gedaan. God wil je wel vergeven, net als jij dat ook bij je vriendjes doet. Vraag of je Vader in de hemel je wil helpen om niets verkeerd te doen. Zo leert Jezus een eenvoudig gebed aan zijn leerlingen. Jezus zegt ook tegen de andere mensen dat zij dit gebed kunnen bidden.

materiaal:

B.I.V.

(6, 116, 12M, 17M)

activiteit:

leid(st)er knielt met kleuters/kinderen en samen zeggen ze Onze Vader op.

Onze Vader in de hemel,

ik ben zo klein en u zo groot,

wilt u steeds weer elke dag

aan mij geven 't dagelijks brood.

Ik wil proberen goed te leven,

U weet wat er mis kan gaan.

Leer mij ook mijn vriend vergeven

als hij mij wat heeft gedaan.

Help mij als ik u vergeet

en u daar verdriet mee deed.

Amen.

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- wat doet het kind op dit plaatje (zo)?
- tot wie bidt dit kind?

aan Kinderen:

- vind je het belangrijk dat iedereen je kan zien en horen bidden?
- waarom niet?
- waar kun je rustig praten met God?

aan Kleuters:

- denken jullie dat de kinderen op dit plaatje vriendjes zijn (ma)?
- kun je tegen je vriendje of vriendinnetje alles zeggen?
- kun je met God praten zoals met je vriendje of vriendinnetje?

aan Kinderen:

- moet je héél lang bidden?
- moet je moeilijke woorden gebruiken als je wilt bidden?
- mag je gewoon eerlijk iets zeggen als je bidt?
- mag je zachtjes voor je zelf bidden?

aan Kleuters:

- wat doet Jezus op dit plaatje (di)?
- welk gebed leert Jezus ons?

aan Kinderen

- wie heeft het Onze Vader helemaal ingevuld?

aan Kleuters

- maak je ook wel eens ruzie met je vriendje (wo)?
- is het leuk om ruzie te hebben?

aan Kinderen:

- wat moet je doen als je ruzie hebt?
- wat betekent het als je iemand moet vergeven?
- hebben de kinderen op dit plaatje elkaar ook vergeven?

aan Kleuters:

- wat zien jullie op dit plaatje (do)?
- zorgt God goed voor de dieren?

aan Kinderen:

- wie zorgen er voor jullie?
- wie is de vader van ons allemaal?
- zorgt God ook goed voor ons?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.4.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Mattetis 6:9 (GNB).
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft zijn werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij is geworden?
- wie wil het gebedje oplezen?
- hangen jullie dit werkje op je kamer?
- welk woord heb je niet gebruikt bij oefening 1 op je werkblad?
- kun je God danken in je gebed?
- vindt God het fijn als je hem dankt?
- hoe bid je?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies rond
de tafel
materiaal:
werkboek, 7.4.1, voorgenknijpte
7.4.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.4.1
ophangen, 7.4.2 uitdelen en op-
plakken*

c. liedje

“ ‘s-Morgens vroeg, o kind’reu”

*liedjesboek:
Timotheüs Kinderliedjes nr. 69*

5. toepassing: durven vragen en goede vragen stellen

a. kringgesprek

- als je iets vraagt, hoe doe je dat?
- aan wie durf je gewoon iets te vragen?
- aan wie durf je niet zo goed iets te vragen?
- wat doe je dan?
- als je echt iets wilt hebben, hoe kun je dat het beste vragen?
- bespreek in 't kort één van de spelletjes

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel

materiaal:

*spelletjes of plaatjes van vraag-
spelletjes, bijv. kwartet, wie is
het?*

b. activiteit

We gaan een spelletje met vragen doen.

- kijk naar de plaatjes. Ik wil iets roods hebben.

* dat is moeilijk, want er zijn drie rode dingen.

- wat is rood en kun je niet opeten?

* dat is nog steeds moeilijk want er zijn twee dingen die je niet kunt opeten.

- wat is rood en kun je niet opeten en ook niet aantrekken?

* de bal

Leg uit dat pas na de derde vraag het kind meteen weet, wat je wilt hebben.

Ga verder met het spel en geef een duidelijke omschrijving van wat je wilt hebben bijvoorbeeld het is iets waar je mee kunt knippen enz.

groeps- en werkvorm:

*leid(st)er geeft instructie en stelt
vragen rond de tafel. Allen voeren
uit en antwoorden.*

materiaal:

*illustratie (7.4.6) kleur trui, bal en
kersen vooraf rood. Leg alles uit-
geknipt op de tafel.*

C. SLUITING

1. liedje

“ 's-Morgens vroeg, o kind'ren”

liedjesboek:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 69

2. gebed

Dank u wel lieve Vader dat we nu weten hoe Jezus ons heeft geleerd hoe we tot u kunnen bidden. We zijn ook blij dat we alles wat we voelen of denken aan u mogen vertellen. Leer ons ook om goede dingen te vragen. Straks gaan wij naar de grote zaal. Daar wilt u ons ook iets leren. Help ons om goed te luisteren. Dat bidden we aan u. Amen.

groeps- en werkvorm:

*staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop*

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

5. wees niet bezorgd

MATTEÛS 6:25-34; LUCAS 12:22-31

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Jezus' uiteenzetting over het geven van aalmoezen, hoort in een groter geheel van aalmoes, gebed en vasten: de drie grote daden van gerechtigheid in Jezus' tijd. Gerechtigheid

heeft hier niets te maken met hoe de mens is, maar hoe de mens handelt. Als 'recht doen' betekent dat van je verwacht wordt wat de tora (de wet) voorschrijft, dan gaat het bij 'gerechtigdheid doen' om 'meer' doen dan dat wat van je wordt verwacht. Het betreft duidelijk een aspect van liefde. Alle drie de tekstgedeelten (Matteüs 6:1-4, 5-6 en 16-18) beginnen op gelijke wijze:

- 6:1 "Ziet toe, dat gij niet ... OM opgemerkt te worden".
6:5. "En wanneer ... toont gij niet ... OM zich aan de mensen te vertonen".
6:4,16 "En wanneer ... toont gij niet ... OM zich aan de mensen te vertonen". Het slot is telkens hetzelfde:
6:4,6,18 "... uw Vader die in het VERBORGENE ziet, zal het u vergelden".

Jezus wil onderstrepen dat wat men ten aanzien van de medemens of God doet, tussen de gelovige en God moet blijven. De mening en het oordeel van anderen is daarbij niet van belang. De nadruk op "Uw Vader" betekent dat het gaat om de Vader-kind relatie van de gelovige en zijn Schepper. Verder ligt de nadruk op "de mensen" (letterlijk: de zonen van Adam) om aan te geven dat de gelovige in zijn handelen zichzelf niet moet spiegelen aan het oordeel van de mens, die slechts beeld en gelijkenis van God is, maar aan God zelf.

Soms storen de aspecten van het loon en het vergelden een aantal gelovigen. Naast belanghebbend handelen (met het oog op zaligheid), werd ook in Jezus' tijd de nadruk op het belangeloze handelen gelegd. De rabbi van Nazaret leert dat de gelovige niet aan zichzelf moet denken in zijn relatie met de ander, maar juist aan God in zijn relatie met de ander. De gehele persoon van de gelovige dient gericht te zijn op God

en de ander. Dat is wat Jezus even eerder met "volmaakt" bedoelde (5:48): "gaaf en uit één stuk zijn". De gelovige dient dus niet gedeeltelijk, maar totaal op God gericht te zijn.

In het tekstgedeelte over de ware schat (6:19-24), maakt Jezus driemaal een tegenstelling, waaruit hij dan een conclusie trekt:

- 6:19-20 schatten op aarde - schatten in de hemel.
6:22-23 zuiver oog - slecht oog.
6:24 dienen van de Mammon - dienen van God.
Conclusie?
6:21 waar de schat is, daar is het hart.
6:23 als het licht duisternis is, dan is de duisternis zeer groot.
6:24 er valt slechts één heer te dienen.

Ook hier laat Jezus zien dat de gelovige in een spanningsveld leeft. Was het vorige spanningsveld: de gelovige ten opzichte van mensen of God, hier gaat het om de gelovige ten aanzien van materiële dingen of God. Ook hier moet hij kiezen als burger van het koninkrijk Gods: voor rijkdom bij God of rijkdom in de hand, voor het licht of de duisternis in het lichaam; voor God als meester of voor de god van het geld. Het is mogelijk dat het beeld van het licht en de duisternis ook heeft te maken met de innerlijke drang naar bezit, omdat het tussen twee gedeelten ingeklemd staat over geld. Zich schatten verzamelen in de hemel moet niet concreet worden opgevat in de vorm van kronen, diamanten, huizen en dergelijke, maar als eenheid en verbondenheid met God. In bijbels perspectief komt er een nieuwe aarde waarop het leven zal worden bepaald door de betrokkenheid op het leven.

Het thema van de bezorgdheid (6:25-34) staat automatisch in relatie met het al dan niet hebben van geld of materiële dingen. Als, zoals in 6:19-24 is gesteld dat, het hart van de gelovige niet gericht moet zijn op aards bezit, dan dient er

te worden aangegeven hoe de gelovige in zijn onderhoud moet voorzien en of hij daarbij een vooruitziende blik moet hebben. Jezus geeft hierop zijn visie (6:25-34). Hij drukt de gelovige op het hart dat hij niet hoeft bezorgd te zijn: hij gaat zowel vogels als planten te boven, omdat hij nu eenmaal als heerser over de dieren en plantenwereld is gesteld. Hij is de kroon van de schepping, Gods beeld, Gods zoon. Als God voor de planten en dierenwereld dag in dag uit zorgt, dan ligt het voor de hand dat hij zijn eigen kinderen niet in

de steek laat. Ook voor zijn kinderen wil hij dag in dag uit zorgen. Je als kind van God zorgen maken over deze dingen is een belediging aan Gods adres. Dat doen de heidenen. De gelovige heeft de opdracht het koninkrijk Gods te zoeken. Dit betekent letterlijk: "God koning laten zijn in je leven". Met andere woorden: God op de eerste plaats zetten. De zorg van de gelovige is Gods koningschap. De zorg van de hemelse Vader is dan het welzijn van zijn kind. Dit mag niet worden omgedraaid.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je je geen onnodige zorgen hoeft te maken.

B. WERKBOEKJE

1. antwoorden

zo leven, eten of drinken, lichaam, kleden
ma God zal zeker voor jullie zorgen
di zon, regen, zorgt
wo voedt de vogels
do jullie Vader weet dat je die dingen nodig hebt
vr 1. vertrouwen
2. zorgen, vogels, bloemen, mooi, mensen.

2. leertekst

Lucas 12:30 (G.N.B.) - "jullie vader weet dat je die dingen nodig hebt"

C. MATERIAAL

1. terugblik

twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.5.3, 7.5.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les (7.4.1)

2. inleiding

foto van overvloedig groeiende oogst (fruit, graan, enz.) of uitstalling van groenteman

3. bijbelverhaal

viltmateriaal uitgaven 1980!
achtergronden: S4, S7, S15. figuren: 4, 23, 39, 50, 51, 57, 89, 106, 143, 178, 194.

4. bespreking

werkboekje les 5, ingekleurde leertekstcirkel (7.5.1), voor elk kind een (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (7.5.2), Bijbel, lijm

5. toepassing

plaatjes met dingen waar kinderen om kunnen zeuren b.v. kleding, speelgoed, eten.

6. liedjes

Elly en Rikkert II, nr. 12
Timotheüs Kinderliedjes nr. 69, 113.
Sabbatliedjes I, nr. 29

D. VERTELLING

1. het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
2. bezorgd zijn, mag dat dan niet? Je bezorgd maken om dingen waar je toch verder niets aan kunt doen, dat is waar het hier omgaat. Jezus illustreert dat met dagelijkse dingen om ons heen. Ook voor de kleuters en kinderen is dit goed te begrijpen.
3. naarmate het verhaal verder gaat, wordt het thema uitgesponnen, tot we komen bij "Gods koninkrijk". Voor de kleuters en kinderen hebben we deze term weggelaten. Gekozen is voor "het anderen gelukkig maken". Dan zijn we immers kinderen van zijn koninkrijk
4. in plaats van genoemde illustraties kunt u natuurlijk altijd echte dingen laten zien, zoals een trui, kousen, appel, enz. Door dit af en toe af te wisselen, krijgt u een levendige les.
5. bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

1. zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kinderen op.
2. stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
3. bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaatje aanwijzen. Vertel aan de kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder gavel een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- werkvorm:
allen in een kring, leiding verwel-
komt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op
een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitbla-
zen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, we zijn vanmorgen weer bij elkaar in de kindersabbatschool. Samen willen wij zingen voor u en met u praten. Wij gaan ook luisteren naar het bijbelverhaal en wat u ons wilt leren over bezorgd zijn. Wilt u heel de morgen bij ons zijn? Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën),
leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt ma-
teriaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus leert zijn leerlingen bidden

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- zijn de kinderen vriendjes op dit plaatje (7.5.3)?
- hoe praat je met je vriendjes en vriendinnetjes?
- wat is bidden?
- kun je met God net zo praten als met je vriendjes en vriendinnetjes?

- wat heeft Jezus aan zijn leerlingen geleerd (7.5.4)?
- wil hij het Onze Vader ook aan ons leren?
- zullen we het samen bidden?

kijk naar de leertekstcirkel (7.4.1)?

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op!

b. liedje

“s-Morgens vroeg, o, kind’reu.

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.5.3, 7.5.4 en 7.5.1 (van vorige les)

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 69

2. inleiding: eten genoeg

a. vertelling

Freddy en Betty wandelen in het bos, met papa, mama, kleine Robert en hun hondje Boelie. Het is herfst; overal liggen gele en bruine bladeren. En er liggen eikels; niet één, niet twee, niet drie, nee... er liggen wel duizenden eikels op de grond. Freddy en Betty proppen hun zakken vol. “Mama, waarom liggen er zo veel eikels? Moeten dat allemaal nieuwe eikeboompjes worden?” vraagt Betty. “Nee!” zegt moeder, “sommige eikels groeien uit tot een boompje. Maar heel veel eikels worden door dieren opgegeten, door eekhoortjes bijvoorbeeld. Die hoeven deze winter geen honger te lijden. Er liggen er dit jaar zoveel.” “Ja, en dat gaat allemaal vanzelf,” zegt vader. “Niemand zegt tegen de boom: ... zeg boom, zorg jij eens even dat er veel eikels aan je takken komen! Welnee, die eikels groeien er gewoon aan. We hoeven ons geen zorgen te maken. Het gebeurt vanzelf. God heeft de bomen zo gemaakt.”

b. liedje

“Zeg, waarom pieker je toch”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

leiding vertelt

materiaal:

foto van overvloedig groeiende oogst (fruit, graan, enz.) of uitstalling van groenteman.

kringgesprekje

- wat hebben planten nodig om te groeien? (water, zonlicht, warmte)

- de natuur is niet zuinig. In de natuur groeit alles volop: hoeveel appels groeien aan één boom?

Het bijbelverhaal gaat over de Here God die zorgt dat er voor alle mensen en dieren genoeg te eten is.

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 113

3. bijbelverhaal: Jezus leert zijn leerlingen op God vertrouwen

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele ver-
haal, leid(st)er vertelt
materiaal:*

a. bezorgd zijn

Jezus ziet hoe de mensen het altijd druk hebben. Ze maken zich ook vaak veel te bezorgd. Jezus wil daar wat over zeggen. Hij zegt tegen zijn leerlingen: "Wees toch niet zo bezorgd. Vraag je toch niet steeds af wat je moet eten of wat voor kleren je kunt aantrekken!". Eten is belangrijk, want zonder eten kun je niet. Maar alleen leven om te eten is niet goed. Er is nog zoveel anders om te doen! Kleren zijn belangrijk. Maar steeds maar denken aan kleren is niet goed. Er zijn nog zoveel andere dingen om aan te denken!

*B.I.V. 91,
(S4, S7, S15, 4, 23, 39, 50, 51,
57, 89, 106, 143, 178, 194)*

b. het leven van de vogels

Jezus vertelt graag over dingen die er zoal gebeuren. Jezus wijst naar de vogels. Die vliegen maar heen en weer. Zij hebben geen tuin waar ze zaadjes in zaaien. Zij hoeven niet te maaien of te oogsten. Toch hebben ze geen honger. Ze hebben ook geen kelders of kasten waar ze eten in bewaren. Toch hebben ze altijd genoeg te eten. Hoe kan dat? God zorgt voor hen. God heeft immers de vogels zo gemaakt, dat ze weten waar ze hun eten moeten zoeken en vinden. Zij hoeven zich niet zo druk te maken zoals wij.

*materiaal:
B.I.V. 91,
(S4, S7, S15, 4, 23, 39, 50, 51,
57, 89, 106, 143, 178, 194)*

c. de kleren van de bloemen

De mensen maken zich soms heel erg druk om hun kleren. Of ze wel mooi genoeg zijn. Of ze wel genoeg kleren hebben. Of ze niet te duur zijn of juist niet te goedkoop. Jezus zegt: "Kijk eens naar de bloemen. Kijk bijvoorbeeld eens naar de lelies. Die hebben prachtige mooie kleuren. Hun kleren zijn zo mooi. Nog mooier dan de mooiste kleren van de rijkste koning. Toch hoeven de lelies zich niet druk te maken over hun kleren. Ze hoeven ze niet te maken of te kopen. God heeft hen zo mooi gemaakt! Als God de bloemen en het gras al zo mooi heeft gemaakt, zou hij dan niet goed voor ons zorgen?"

*materiaal:
B.I.V. 91,
(S4, S7, S15, 4, 23, 39, 50, 51,
57, 89, 106, 143, 178, 194)*

d. wees maar niet ongerust

Jezus zegt: "wees toch niet zo ongerust. Als je gewoon je werk doet en je best doet, dan zal alles wel goed gaan. God zal er wel voor zorgen. Al maak je je nog zo ongerust, je kunt toch niet meer eraan doen dan je al hebt gedaan!" God weet dat elk dier en elke plant eten en drinken nodig heeft. God weet ook, dat ieder mens eten en drinken nodig heeft. Daarom wil God daar ook voor zorgen, voor de bloemen, de planten, de dieren en voor ons.

*materiaal:
B.I.V. 91,
(S4, S7, S15, 4, 23, 39, 50, 51,
57, 89, 106, 143, 178, 194)*

e. zoek God dan komt de rest ook

Wat is belangrijker dan te denken aan eten? Wat is belangrijker dan drinken? Wat is belangrijker dan kleren? Goed te leven, dat is belangrijker. Proberen zo goed mogelijk voor iedereen te zijn: aardig en vriendelijk. Anderen gelukkig maken. Jezus zegt: "Als je daarmee bezig bent, dan maak je je niet meer zo druk om eten, drinken en je kleren. Dan komt het allemaal vanzelf. Anderen gelukkig maken is veel belangrijker!"

*materiaal:
B.I.V. 91,
(S4, S7, S15, 4, 23, 39, 50, 51,
57, 89, 106, 143, 178, 194)*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- welk verhaal vertelt Jezus op dit plaatje (zo)?
- waar maakt de man zich zorgen over?

aan Kinderen:

- wat zegt Jezus tegen zijn leerlingen?

aan Kleuters:

- zorgt God voor de vogels (ma)?

aan Kinderen:

- zal God ook voor ons zorgen?
- welke zin hebben jullie gevonden?

aan Kleuters:

- wat zien jullie op dit plaatje (di)?
- kunnen jullie een paar bloemennamen noemen?
- wie heeft de bloemen zo mooi gemaakt?

aan Kinderen:

- wat geeft God?
- wat doet hij voor mij?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (wo)?

aan Kinderen:

- wie zorgt er voor, dat dit vogeltje iedere dag te eten heeft?
- welke zin heb je gevonden?

aan Kleuters:

- kunnen we leven zonder eten en zonder drinken (do)?
- is eten en drinken het belangrijkste in ons leven?

aan Kinderen:

- wat moeten we niet vergeten?
- wie zorgt er altijd voor ons?

b. leertekst

- wat zie je in de cirkel (7.5.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Lucas 12:30 (GNB).
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe hij geworden is?
- wie zorgt er voor de bloemen?
- welk woord hebben jullie bij oefening 1 gevonden?
- hoe heb je oefening 2 verder ingevuld?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel
materiaal:
werkboek, 7.5.1, voorgeknipte
7.5.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.5.1
ophangen, 7.5.2 uitdelen en op-
plakken*

c. liedje

"Zeg, waarom pieker je toch?"

*liedjesboek:
Timotheüs Kinderliedjes nr. 113*

5. toepassing: niet tevreden zijn

a. kringgesprek

- zeur jij wel eens?
- waarover zeur je dan?
- tegen wie zeur je?
- wat wordt er tegen je gezegd, als je zeurt?
- krijg je meteen je zin als je zeurt?
- wat kun je het beste doen?

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel

materiaal:

plaatjes of dingen waar kinderen om kunnen zeuren, bijv. kleding, speelgoed, eten enz.

b. activiteit

Kleuters/kinderen spelen een rollenspel: één kind is vader en een andere moeder; de overige kinderen spelen de kinderen die zich onnodig zorgen maken en steeds weer vader en moeder lastig vallen met hun vragen. Stimuleer de fantasie van de kleuters/kinderen.

Leiding leidt daarna kringgesprek:

- wanneer moet je je geen zorgen maken?
- wanneer moet je je wel zorgen maken?
- is het fijn om te weten, dat je niet onnodig zorgen hoeft te maken?

groeps- en werkvorm:

de kleuters/kinderen spelen het rollenspel, leergesprek rond de tafel

C. SLUITING

1. liedje

“Zeg, waarom pieker je toch?”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 113

2. gebed

Lieve Heer, dank u wel voor de les van vanmorgen. We leren van u om ons geen zorgen te maken. U zorgt voor de vogels, u zorgt voor de bloemen. Dank u dat u ook voor ons zorgt. U bent een goede Vader voor ons. Help ons er steeds aan te denken dat u onze koning bent en het beste voor ons wil. Amen.

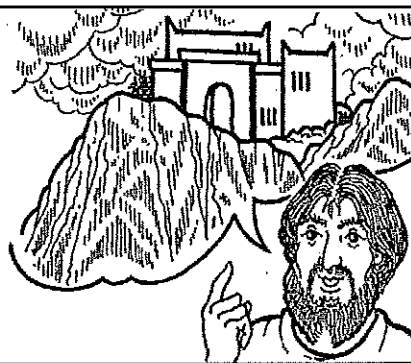
groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

6. bouw je huis op de rots

MATTEÛS 7:12-29; LUCAS 6:47-49

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Mattëus 7:12-27 vormt het laatste deel van de bergrede. De verzen 28 en 29 sluiten dit af met de opmerking dat Jezus grote indruk achterliet op het publiek. Wat hij onderwees dient als de basis te worden gezien voor het christelijke leven, dat voornamelijk wordt gekenmerkt door het doen. Er een leer op na houden, die theorie blijft, telt niet mee voor Jezus. Dat is dan ook de reden dat het doen zo'n belangrijke plaats inneemt in zijn toespraak. Het geloof van de burger van Gods koninkrijk is niet het weten en kennen van de juiste leer, maar het uitleven (doen) ervan. Niet het belijden van Jezus' naam, maar het leven zoals hij heeft geleefd.

Eerst de gulden regel (7: 12): deze wordt door Jezus gelijkgesteld met de tora (= de vijf boeken van Mozes) en de Profeten. De tora vormt er de samenvatting of de kern van. Jezus heeft hem niet uitgevonden! Rabbi Hillel (mogelijk één van de leraren van Jezus) had al eerder geleerd aan een niet-jood, die hem kwam vragen om op staande voet de inhoud van de joodse godsdienst te geven. Hillels antwoord was: "Dat is de gehele tora, de rest is louter commentaar, ga en leer."

Rabbi Hillel formuleert negatief wat Rabbi Jezus positief onder woorden brengt. Welk van beide hoger staat, is niet zeker. De negatieve regel is in zoverre zinvol, dat een mens meestal beter weet wat hem niet, dan wel moet overkomen. De positieve regel vergt meer fantasie van de mens, maar kan egoïstischer klinken. Beide schriftgeleerden willen in ieder geval hetzelfde onderstrepen: heb je naaste lief door vanuit je eigen gevoelens te redeneren. Deze dienen maatstaf te zijn in het handelen ten aanzien van de medemens, en met dien verstande, dat zij richting aangeven wat een ander wel of niet nodig heeft. Dat leven naar de richtlijnen van het koninkrijk niet gemakkelijk is, zegt Jezus met de welbe-

kende woorden van vers 13 en 14. Dit beeld roept weer de gedachte van het handelen op: het leven wordt vergeleken met het wandelen op een weg. Aan het begin van de weg bevindt zich een poort. Het gaat er om de juiste poort te kiezen naar de juiste weg. Misschien moet dit ook worden gelezen in verbinding met vers 7: "Wie zoekt, die vindt!"

Het werkelijke leven wordt bereikt door de juiste levenswandel. Bij dat zoeken loopt men het risico verkeerd te worden ingelicht. De valse profeten vormen de verkeerde wegwijzers. De gelovige moet in de leer gaan bij de ware profeten. Ook dit is niet gemakkelijk, omdat de valse profeten er anders uitzien dan men verwacht (= schapevacht). Toch kan men zelf het onderscheid maken door naar hun doen (= handelen en leven) te kijken. Goede profeten (leren en) doen het goede, valse profeten (leren en) doen het verkeerde, het kromme en slechte. Ook hier weer gaat het om het doen.

Jezus laat er nog een waarschuwing op volgen. Er steekt geen garantie in:

1. het profeteren "in de naam van Jezus",
2. het uitdrijven van boze geesten.
3. en het doen van vele krachten.

"Nee", zegt Jezus, "het gaat er niet om "Jezus-gericht te zijn en te leven", maar Godgericht en dan in zulke mate dat de wil van Jezus' Vader wordt GEDAAN. Vraagt men wat die wil van God dan is, dan moet men de bergrede er nog maar eens op nalezen: die verwijst naar de wet (= tora, leer) van God. Wie de tora niet uitleven of die 'wet' niet toepassen, zijn de "werkers der WETTELOOSHEID." Het gaat er dus om naar de wet te leven, (die het geluk van de mens op het oog heeft) zoals Jezus die leert. De verzen 24-27 bieden daarop een verhaaltje dat dit principe nog eens duidelijk maakt:

het huis op de rots bouwen = horen en doen van Jezus' woorden.
het huis op zand bouwen = horen en niet doen van Jezus' woorden.

Het gaat dus om het luisterend ten uitvoer brengen van de tora of de wet zoals Jezus haar uitlegt.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je naar goede raad moet luisteren.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo op een rots
ma laarzen, paraplu, regenpak, zuidwester
di steen; harde, wel, niet
wo zandkasteel, niet
do een verstandig man ... die zijn huis
bouwde op de rots
vr 2,4,3,1
1. rots, 2. wolken, regenen,
3. droog, zand, 4. zeg, rots.
- leertekst
Matteüs 7:24 - "een verstandig man ... die
zijn huis bouwde op de rots".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.6.3, 7.6.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.5.1)
- inleiding
scheerlijn, tentharingen en rubberen hamer
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S2, S5, S6, S7, S13, S15,
figuren: 3, 50, 51, 89, 102, 106, 119, 171,
197a, 205, 206
zandbak, 2 speelgoedhuisjes, stenen.
- bespreking
werkboekje les 6, ingekleurde leertekstcirkel (7.6.1), voor elk kind een (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (7.6.2), Bijbel, lijm.
- toepassing
illustraties 7.6.5, 7.6.6
schaar, lijm, kleurpotloden/viltstiften
- liedjes
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29
Timotheüs Kinderliedjes 113
Zing 1

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- een zandbak is voor dit verhaal haast onmisbaar. Als u daarover niet beschikt, probeert u dan een emmertje zand en een platte schaal mee te nemen. Gebruik eventueel een gietertje om de regen te immiteren.
- de les spreekt verder voor zich. Probeer zoveel mogelijk het gedeelte over het bouwen van de twee huizen identiek te vertellen. Dat verhoogt de spanning.
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang de kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leidster verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, wij zijn blij samen in de kindersabbatschool te zijn. Wij willen graag met u praten en voor u zingen. Samen willen wij naar de Bijbel luisteren en met elkaar over u praten. Help ons vandaag iets te leren van het verhaal van de wijze en dwaze man, het huis op de rots en het huis op het zand. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st) er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus leert zijn leerlingen op God vertrouwen

*groeps- en werkvorm:
een kring, leidster vertelt
materiaal:
7.6.3, 7.6.4 en 7.5.1 (van vorige
les)*

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- welk verhaal vertelde Jezus op dit plaatje (7.6.3)?
- waar maakt de man zich zorgen om?
- moeten wij ons zorgen maken over onze kleding en ons eten volgens Jezus?

- hoe vinden jullie de bloemen op dit plaatje (7.6.4)?
- hebben de bloemen hard moeten werken voor hun mooie kleuren?
- wie zorgt daar dan voor?
- als God zorgt voor de planten en de dieren, zal hij dan ook voor ons zorgen?

kijk naar de leertekstcirkel (7.5.1)?

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“Zeg waarom pieker jij toch over dingen?”

*liedboekje:
Timotheüs Kinderliedjes 113*

2. inleiding: goede raad

*groeps- en werkvorm:
in een kring, leidster vertelt
materiaal:
scheerlijn, tentharingen, rubberen
hamer
kringgesprek
- hoe weet vader dat het gaat
stormen? (weerbericht)
- zouden jullie de tent ook goed
vast zetten? Waarom wel of niet?
Het bijbelverhaal gaat over een
man die luistert naar goede raad.*

a. vertelling

Vader is nog buiten bezig. Hij maakt de tent goed vast met extra lijnen en tentharingen. Met een paar flinke meppen slaat hij de haringen in de grond. Dan maakt hij er een lijn stevig aan vast. Nog éénmaal controleert hij of alles vast zit. “Zo,” mompelt hij, “laat nu de storm maar komen.” Hij trekt zijn laarzen uit en gaat in de tent. Moeder doet de ritssluiting van de tent dicht. De regen tikt al zachtjes op het tentdoek. “De tent staat zo stevig als een huis. Straks als het gaat stormen, zitten wij lekker droog. Zo kinderen, zullen we spelletjes doen?” “Jippie,” roepen Freddy en Betty, “nu gaan we lekker lang spelletjes doen. Leve de storm!”

b. liedje

“een wijs man”

*liedboekje:
Zing 1*

3. bijbelverhaal: het huis op de rots en het huis op het zand

a. het huis op de rots

Er is een man die graag een huis wil bouwen. Hij zoekt een goede plek uit. Hij ziet een goede sterke rots. Hij denkt: "Daar kan ik mijn huis wel bouwen". Is het gemakkelijk om een huis op een rots te bouwen? De rots is erg hard. Het is moeilijk om de stenen uit de rots te hakken. Het duurt dan ook een hele tijd voor het huis klaar is. Dan is de man tevreden. Het huis staat op de goede plek op de rots.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

materiaal:

B.I.V. 92b zonder 206.

(S2, S5, S6, 171, 197a, 185, 205)

zandbak, speelgoedhuisje, (bv.

van een modeltreinbaan) stenen

waarop huis kan worden gezet.

activiteit:

leidster laat één der kleuters/kinderen het huis "bouwen".

b. de eerste storm

Dan begint het te regenen. Eerst zachtjes en dan steeds harder en harder. Het water komt maar en komt maar. Ook de riviertjes op de rots stromen steeds sneller en sneller. De wind begint te waaien en waait steeds harder. Oei, wat is dat een eng geluid. De man zit in het huis. Hij hoort de wind en de regen. Hij ziet het water naar beneden stromen. Toch is hij niet bang. Hij heeft immers zijn huis goed gebouwd! Dan is het eindelijk afgelopen met de regen. En het huis? Dat staat er nog net zo. Het is op sterke grond gebouwd!

materiaal:

B.I.V. 92b zonder 206.

(S2, S5, S6, 171, 197a, 185, 205)

zandbak, speelgoedhuisje, (bv.

van een modeltreinbaan) stenen

waarop huis kan worden gezet.

c. het huis op het zand

Er is een andere man. Hij wil ook graag een huis bouwen. Hij kijkt eens naar de rots. Daar kun je wel een goed huis op bouwen. Maar je moet er wel hard voor werken. Dan kijkt hij naar het zand. Daar zal hij gemakkelijker een huis kunnen bouwen. Nu hoeft hij de grond alleen maar een beetje gelijk te maken. Dat is zo gebeurd. Het huis is snel klaar. Het ziet er mooi uit. De man is tevreden.

materiaal:

B.I.V. 92b.

(S2, S5, S6, 171, 197a, 185, 205,

206)

zandbak, speelgoedhuisje, (bv.

van een modeltreinbaan)

activiteit:

leidster laat één der kleuters/kinderen het huis "bouwen" op zand.

d. de tweede storm

Ook nu begint het te regenen. Eerst zachtjes en dan steeds harder en harder. Het water komt maar. Ook de riviertjes op de rots stromen steeds sneller. De wind begint te waaien en waait steeds harder. Oei, wat is dat voor een eng geluid! De man zit in zijn huis. Hij hoort de wind. Hij hoort de regen. Hij ziet het water naar beneden stromen. Hij voelt het water langs zijn huis lopen. Het zand onder zijn huis wordt nat. Steeds natter en natter. Het huis gaat zakken. De muren gaan kraken. Het huis begint te kraken. De muren storten in. Even later is de regen afgelopen. Het waait niet meer. En het huis? Dat is ingestort. Het is niet op sterke grond gebouwd!

materiaal:

B.I.V. 92b zonder 206.

(S2, S5, S6, 171, 197a, 185, 205)

zandbak, speelgoedhuisje, (bv.

van een modeltreinbaan)

activiteit:

leidster neemt het huis weg; het huis op de rots blijft staan.

e. bouwen op de rots of bouwen op het zand?

Jezus vertelt dit verhaal aan de mensen. De mensen begrijpen het wel. Het is niet verstandig om op zand te bouwen. Je kunt beter op de rots bouwen. Mijn woorden lijken op een rots. Wat ik jullie leer lijkt op een rots. Doe dus maar wat ik jullie zeg. Jezus zegt: "Je kunt beter het goede doen ook al is dat moeilijker. Dan bouw je op iets goeds. Dat blijft. Als je altijd maar zomaar iets doet, zonder er goed bij na te denken, dan lijkt je op die man met zijn huis op het zand. Dan wordt het nooit iets goeds".

materiaal:

B.I.V. 92a

(S7, S13, S15, 3, 50, 51, 89, 102,

106, 119, 171)

zandbak, speelgoedhuisje, (bv.

van een modeltreinbaan)

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben?

aan Kleuters:

- wat doet de man op dit plaatje (zo)?

- wat doet hij met de grond?

aan Kinderen:

- waar is het huis op gebouwd?

- is het een mooi huis geworden?

aan Kleuters:

- wat gebeurt er op dit plaatje (ma)?

- waarom gebeurt er niets met dit huis?

aan Kinderen:

- welke dingen heb je gekleurd die je nodig hebt als het regent?

aan Kleuters:

- bouwt de man op dit plaatje ook een huis (di)?

- wat vindt de eigenaar van zijn huis?

aan Kinderen:

- waarop is dit huis gebouwd?

- is dat harde of zachte grond?

- hakt hij wel of geen stenen weg?

- is hij wel of niet vlug klaar?

aan Kleuters:

- zullen we eerst samen het bovenste verhaaltje lezen. Dan mogen jullie met potlood een streep naar het plaatje trekken (wo)?

aan Kinderen:

- welke woordjes hebben jullie gevonden bij de cijfertjes?

- welk woord staat er, lees van boven naar beneden?

- staat dit zandkasteel wel of niet stevig?

aan Kleuters:

- wat is er met het huis gebeurd op dit plaatje (do)?

- is het huis op het zand nu helemaal weg?

- hoe is het met het huis op de rots?

aan Kinderen:

- welke zin heb je ontcijferd?

- wat wil Jezus met dit verhaal aan ons vertellen?

b. leertekst

- luister je als je wordt gezegd iets wel of niet te doen.

- doe je wat er tegen je gezegd wordt.

- begrijp je ook waarom je iets wel of niet moet doen?

- wat zie je in deze cirkel (7.6.1)?

- wat staat daarover in de Bijbel?

- laten we het even lezen in Mattetis 7:24.

- laten we nu ieder om de beurt de leertekst opzeggen.

- wie heeft z'n werkje gemaakt?

- laat eens zien hoe hij is geworden?

- in welke volgorde moeten de plaatjes op je werkblad?

- hoe heb je de verhaaltjes afgemaakt?

c. liedje

“een wijs man”

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel

materiaal:

werkboekje

groeps- en werkvorm:

leergesprek met instructies

rond de tafel

materiaal:

werkboek, 7.6.1, voorgeknijpte

7.6.2 voor allen, Bijbel, lijm.

activiteit:

leertekst laten opzeggen, 7.6.1

ophangen, 7.6.2 uitdelen en op

plakken.

liedjesboek:

Zing 1

5. toepassing: voorkomen is beter dan genezen

a. vertelling

Bas loopt op straat. Daar ziet hij Jan en Adriaan aankomen. Jan heeft een fles in zijn hand. "wat gaan jullie doen?" vraagt Bas. Jan en Adriaan lachen. "Moet je maar eens kijken! We gaan de fles kapot gooien!" Jan gooit de fles hard op de grond. Hij springt kapot in wel duizend stukjes. Wat zal Bas nu doen?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek in een kring*

b. kringgesprek

kijk naar de drie plaatjes:
- wat doet Bas op plaatje 2?
- wat doet Bas op plaatje 3?
- wat doet Bas op plaatje 4?
- wat vindt je dat Bas het beste kan doen?
- wie van de drie jongens is nu de verstandigst?
- waarom is het gevaarlijk als er scherven op de grond liggen?
- noem nog meer dingen op die kunnen gebeuren (een lekke band, een wond aan de poot van een hond enz.)?
- wat kun je het beste doen met een lege fles?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel met instructies
materiaal:
illustraties 7.6.5, 7.6.6
schaar, lijm, kleurpotloden
activiteit:
laat de kleuters/kinderen bijlage 7.6.5. mooi inkleuren. Kleuters/kinderen kiezen een plaatje van 7.6.6 uit met het beste dat Bas kan doen. Knippen het uit en plakken het in het praatwolkje.*

C.SLUITING

1. liedje

"een wijs man"

*liedboekje
Zing 1*

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, de kindersabbatschool is nu gedaan. Wij zijn blij dat we hebben geleerd over wijs en dwaas zijn. Help ons om te doen wat we in de sabbatschool leren. Help ons te doen wat Jezus zegt, want dan staan we op de rots. Help ons goed na te denken voor we iets doen. Wij gaan straks naar de grote zaal. Help ons om ook daar goed te luisteren en te doen wat de predikant ons uit de Bijbel vertelt. Amen.

*groeps- en werkvorm:
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop*

3. afscheid

Neem van elk afzonderlijk afscheid. Wens hen een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen met hun werkboekje.